

HÍRADÓ

XVI. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1972. FEBRUÁR 12.

Mindenkor készen állunk a testvéri segítségre

Fock Jenő beszéde a Hong Gai-ban tartott nagygyűlésen

A Fock Jenő miniszterelnök vezette magyar párt- és kormányküldöttség vietnami látogatása során a Hong-Gai városban rendezett nagygyűlésen vett részt.

Fock Jenő miniszterelnök beszédét mondott a Hong-Gai-ban tartott nagygyűlésen. A magyar kormányfő bevezetőül szívből jövő köszönetét fejezte ki azért a testvéri fogadtatásért, amelyben a magyar küldöttséget részesítették, majd átadta Hong-Gai város dolgozóinak s rajtuk keresztül az egész vietnami népek a Magyar Szocialista Munkáspárt, a magyar forradalmi munkás-pártot, a magyar kormányfőt és az egész magyar népet legjobban kívánóit és forró testvéri üdvözlését.

A többi között hangsúlyozta: a magyar küldöttség jól tudja, s látta, milyen kitartó és nagy erőfeszítések voltak szükségesek ahhoz, hogy a nehéz körülmények, a megújuló barbár bombatámadások között kitermeljék a jó minőségű szénét, és az éltelem elemé legyen a gazdasági építésnek, szocialista iparuknak.

— Kijelentem most is — emelte ki hazánk miniszterelnöke —, mindenkor készen állunk arra, hogy az internationalizmus elveinek megfelelően testvéri segítséget nyújtsunk. Engedjék meg kedves elvtársak, hogy újra biztosítsuk önöket arról: a Magyar Szocialista Munkáspárt, a magyar nép és kormányunk a proletár nemzetköziség elvétől vezérelve, a jövőben is tántoríthatatlanul önök mellett áll, és minden tőle telhetőt kész megadni az önök hősi harcához.

Kiemelte: az eltelt évek során az amerikai imperialisták számtalan kísérletet tettek Hong-Gai elpusztítására, megbénítására. Kísérleteik azonban kudarcra vannak ítélve, mert sem Hong-Gai, sem a többi város ereje nem a falak-

ban rejlik, melyeket számtalanszor lerombolhattak, hanem az emberekben, a vietnami emberek szívében és törhetetlen forradalmi elszántságában.

A magyar kormányfő nagy tetszéssel fogadott beszéde után Le Thanh Nghi miniszterelnök-helyettes, a megye egykori munkása, jelenleg parlamenti képviselője szólalt fel. Elmondotta egyebek közt: a magyar nép jelentős és értékes segítségben részesíti a VDK-t, amely rendkívül hálás érte.

— Várható, hogy déli testvéreink ebben az évben újabb nagy sikereket érnek el a harc mezéjén, ezért nekünk sem szabad lemaradnunk — hangsúlyozta Le Thanh Nghi.

Beszéde után Fock Jenő ismét szót kért, hogy — mint mondom — kiegészítse beszédét. Elmondotta: 1965 októberében már járt a VDK-ban, ezért most korábbi személyes tapasztalatai birtokában, teljes bizalommal állíthatja meg, hogy a vietnami nép harci szelleme ma is töretlen... Akármilyen súlyosak is a terhek, Vietnam népe jobban bírja a megpróbáltatásokat, mint ellenségei. Reménykednek az imperialisták abban is, hogy a szocialista országok és a világ haladó közvéleményének a vietnami nép segítségét célzó erőfeszítései idővel ugyancsak ellankadnak. „Csakhogy, mi álljuk és állni is fogjuk a harcot, egészen a végső győzelemig” — hangsúlyozta Fock Jenő a hallgatóság nagy tapsa közepette.

A magyar kormányfő ezután beszélt arról, hogy a Magyar Népköztársaság nemcsak gazdasági segítségben részesíti a vietnami népet, hanem olyan kitűnő fegyvereket is szállít neki, amelyeket igen eredményesen tudnak használni. Rámutatott Fock Jenő, hogy ő ezt a tényt még 1965-ben, a VDK-ban tett látogatását követően a magyar te-

levízióban tartott élménybeszámolójában közölte a nyilvánossággal.

A Hong Gai-i gyűlés hallgatósa frenetikus tapsal köszönte meg a magyar kormányfőnek az internationalista szolidaritás szellemében fogant szavait.

Este a magyar párt- és kormányküldöttség visszatért Hanoi-ba.

Pakisztán kilépett a Brit Nemzetközösségből

McNamara megbeszélése Rahman sejjel

Pakisztán kilépett a Brit Nemzetközösségből, miután Ausztrália és Új-Zéland elismerte Bangla Desht és — jelentések szerint — Nagy-Britannia is a Bangla Desh Népi Köztársaság elismerésére készült. Bhutto pakisztáni elnök időközben Pekingbe érkezett; McNamara, a Világbank elnöke pakisztáni és indiai tárgyalásai után Daccában látogatott.

A pakisztáni rádió bejelentette: az ország kilépett a Brit Nemzetközösségből, miután Pakisztánnak tudomására jutott, hogy Nagy-Britannia a Bangla Desh Népi Köztársaság elismerésére készül. Ausztrália és Új-Zéland (a Brit Nemzetközösség tagországai) hivatalosan is elismerték Bangla Desht. Közvetlenül ezután Kambrodzsa is bejelentette, hogy diplomáciailag elismeri az új államot.

A pakisztáni elnök kétnapos hivatalos látogatásra Pekingbe érkezett. Bhutto három hónap alatt immár másodszor látogat el Kínába. Legutóbb Jahja Khan volt elnök különleges megbízottjaként járt Pekingben, 1971. novemberében.

A pekingi repülőtéren a Kínai Népköztársaság kormányának magas rangú személyiségei — Csou-En-laj, az államtanács elnöke, Je Csien-jing, a Kínai Kommunista Párt Központi Bi-

Befejeződtek a magyar—NDK tárgyalások

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának székházában befejeződtek a magyar—NDK tárgyalások. A két testvérpárt és a két szocialista ország képviselői megbeszéléseket folytattak a feleket kölcsönösen érdeklő kérdésekről, mindenekelőtt országaik párt- és állami kapcsolatairól, testvéri együttműködésük elmélyítéséről, valamint időszerű nemzetközi kérdésekről. A tanácskozást a teljes egyetértés, a szíves barátság légköre jellemezte.

zottsága katonai bizottságának alelnöke, Li Hszien-nien, az államtanács elnöke és Csi Peng-fej külügyminiszter üdvözölték a pakisztáni köztársasági elnököt.

Az indopakisztáni helyzettel kapcsolatos amerikai politikában bizonyos változás történt — jelentette ki Indira Gandhi, indiai miniszterelnök Ahmedabadban. Ez azonban mindaddig nem minősíthető lényeges változásnak, amíg az Egyesült Államok el nem ismeri Bangla Desh létezését, s fel nem hagyja az „erőgyengesúly fenntartásának” elavult koncepcióját — tette hozzá az indiai kormányfő.

Bangla Desh fővárosának, Daccának két elővárosában meghatározatlan időre szóló kijárási tilalmat rendeltek el, miután véres összetűzések voltak a bengáliai és a nem bengáliai lakosság között. Az összecsapásnak több halálos áldozata volt.

Robert McNamara, a Világbank elnöke pakisztáni tárgyalásait befejezve Új-Delhibe érkezett. A Világbank elnöke Bangla Desh fővárosába, Daccába utazott, s háromnegyed óras megbeszélést folytatott Mudsziibur Rahman sejjel miniszterelnökkel.

Malik indonéz külügyminiszter bejelentette, hogy hazája elvben elismeri a Bangla Desh Népi Köztársaságot, s a hivatalos elismerés csak idő kérdése.

Újabb országok ismerik el a Bangla Desht

Bhutto befejezte pekingi látogatását

A mohamedán országok közül elsőnek Indonézia ismerte el a Bangla Desh Népi Köztársaságot — közölte a daccai rádió.

A norvég és a dán külügyminisztérium szóvivője megerősítette, hogy az öt északi ország „hamarosan” hivatalosan is elismeri a Bangla Desh Népi Köztársaságot.

Dánia, Svédország, Norvégia, Finnország és Izland már korábban úgy határozott, hogy „elvben” elismeri Bangla Desht. Az újabb bejelentésben a független Kelet-Bengália állam „hivatalos” elismeréséről és a diplomáciai kapcsolatok felvételéről lesz szó.

A Közös Piac tagországai és Nagy-Britannia valószínűleg szintén elismeri Bangla Desht — közölték jól értesült brüsszeli forrásból.

A Bangla Desh Népi Köztársaság területén tartózkodó indiai csapatokat három hónapon belül kivonják — közölte „hivatalos körök” idézve a Hindustan Times.

Csou En-laj, a Kínai Népköztársaság Államtanácsának elnöke nagyszabású fogadást

adott a hivatalos látogatásra Pekingbe érkezett Zulfikar Ali Bhutto pakisztáni köztársasági elnök, s az általa vezetett küldöttség tiszteletére.

A kínai miniszterelnök a fogadáson elhangzott pohárköszöntőjében egyértelműen leszögezte, hogy országa továbbra is támogatja Pakisztánt Indiával szembeni konfliktusában.

Megemlékezett a népi Kína és Pakisztán mélyen gyökerező hagyományos barátságáról. Mint mondom, a barátság fejlődése összhangban áll a két nép alapvető érdekeivel, s az afroázsiai népek anti-imperialista egységének ügyét szolgálja.

Zulfikar Ali Bhutto pohárköszöntőjében igen elégedetten nyilatkozott a kínai vezetésrel tartott megbeszéléseiről, amelyeket „produktívnak, hasznosnak, konstruktívnak és eredményesnek” nevezett.

A pakisztáni államfő a népi Kínában tett kétnapos hivatalos látogatásának befejeztével elutazott Pekingből.

A DIFK betervezte új békejavaslatát a párizsi értekezleten

Kitűzni az idegen csapatok kivonásának időpontját, szabadon bocsátani a hadifoglyokat, Thieu mondjon le

A Vietnamról folyó párizsi négyes értekezleten a DIFK küldötte új békejavaslatot terjesztett elő, és egyúttal elutasította Nixon nyolcpontos csomagtervét.

Mint Nguyen Van Tien, a küldöttség helyettes vezetője már a konferenciaterem előtt várakozó tudósítónak röviden jelezte, a DIFK módosított béketervének két alappillére van: az Egyesült Államoknak ki kell tűznie azt az időpontot, amikor a összes amerikai csapatokat, tanácsadókat, katonai személyzetet, fegyvereket és hadianyagokat, valamint egyéb külföldi országok csapatait és hadianyagait minden feltétel nélkül kivonják Dél-Vietnamból. Erre az időpontra szabadon bocsátják az érintett felek összes foglyul ejtett katonai és polgári személyeit, beleértve a VDK felett lefőtt repülőgépek amerikai pilótáit is. A második lényeges mozzanat, hogy Thieu-nak azonnal le kell mondania, és a saigoni kormánynak fel kell hagynia mostani politikájával. Ha ez megtörténik, a DIFK kész tárgyalásokat kezdeni a saigoni kormánnyal a nemzeti egyetértés új kormányának létrehozásáról.

A dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány javaslatának további részei kilatásba helyezik az általános szabad választások megtartását az új kormány fennhatósága alatt, majd ennek eredményeként alkotmányozó nemzetgyűlés

összehívását, alkotmány és végleges kormány létrehozását. Az általános választások a dél-vietnami politikai erők megegyezése alapján szabad és igazságos módon zajlanak le, aminek feltétele viszont, hogy a saigoni kormánynak liadéktalanul fel kell oszlatnia népelemző gépezetét, le kell állítania a „pacifikálási” programot, fel kell számolnia a koncentrációs táborokat és szabadon kell bocsátania a politikai foglyokat, valamint garantálnia mindenkinek az 1954-es genfi egyezmények alapján a demokratikus jogokat.

Nguyen Van Tien felszólalásában félreérthetetlenül megállapította: a DIFK „nem fogadja el az Egyesült Államok csaló javaslatát”. Ezzel kapcsolatban a DIFK küldöttségének szóvivője később kifejtette, hogy most az Egyesült Államok hadserege ugyan kivonulóban van Dél-Vietnamból, ám továbbra is folytatja a bombázásokat. A DIFK ezért követeli a légi és tengeri háború megszüntetését is.

Xuan Thuy, a VDK küldöttségének vezetője felszólalásában támogatásáról biztosította a DIFK új nyilatkozatát.

William Porter, az Egyesült Államok és Pham Dang Lan, Saigon fűdelegátusa felszólalásában nem nyilvánított véleményt a DIFK új javaslatáról, hanem a nyolcpontos, nixon-i csomagtervet védelmezte.

A Párizsban tárgyaló VDK-küldöttség kilencpontos béketervet hozott nyilvánosságra

A VDK Párizsban tárgyaló küldöttsége a saját rendelkezésére bocsátotta „a VDK kormányának kilencpontos békekezdeményezése” című okmányt, amelyet 1971. június 28-án terjesztett elő a VDK és az Egyesült Államok képviselői közötti, magánjellegű találkozón:

1. 1971-ben be kell fejezni az Egyesült Államok csapatainak és az amerikai táborhoz tartozó országok külföldi csapatainak teljes kivonását Dél-Vietnamból és a libbi indokínai országokból;
2. a háború idején foglyul ejtett katonai és polgári személyek szabadon bocsátása ezzel egyidőben zajlik le, és ugyanakkor fejeződik be, mint a csapatoknak az első pontban részletezett kivonása;
3. az Egyesült Államok Ucl-Vietnamban megszünteti a Thieu—Ky—Khem klikk támogatását, hogy megteremtse olyan új saigoni kormányt létrejöttének feltételeit, amely állást foglal a béke, a függetlenség, a semlegesség és a demokrácia mellett. A dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány tárgyalásokat kezdi ezzel a kormánnyal a dél-vietnami belső problémák megoldása és a nemzeti egyetértés kialakítása végett;
4. az Egyesült Államok kormányának teljes felelősséget kell vállalnia az Egyesült Államok által az egész vietnami népek okozott károkért. A VDK kormánya és a DIFK az Egyesült Államok által Vi-

etnam két övezetében okozott károk megtérítését követeli;

5. az Egyesült Államoknak tiszteletben kell tartania az Indokínáról kötött 1954-es és a Laoszról kötött 1962-es genfi megállapodásokat.

Meg kell szüntetnie agresszivitását és beavatkozását az indokínai országokban, hogy lehetővé tegye az indokínai népeknek, hogy saját ügyüket maguk intézzék;

6. az indokínai országok között fennálló problémákat az indokínai felek fogják rendezni a függetlenség, a szuverenitás, a területi egység és a belügyekbe való be nem avatkozás elveinek kölcsönös tiszteletben tartása alapján. A VDK a maga részéről részt kíván venni a problémák rendezésében;

7. valamennyi fél szünteti a tüzet a fentebb felsorolt problémákról szóló megállapodás megkötése után;

8. nemzetközi felügyeletet vezetnek be;

9. nemzetközileg kell szavazni az indokínai népek alapvető nemzeti jogait, Dél-Vietnam, Laosz és Kambozsza semlegességét és a térség tartós békéjét.

A kilenc pont egységes egész alkot. A VDK-küldöttség szóvivője sajtóértekezleten a VDK kormányának békekezdeményezését ismertette rámutatott, hogy az teljes egészében megfelel a DIFK tavaly július 1-én betervezett hétpontos javaslatának.

Befejeződött a BVT elnökségének helsinki ülészaka

Helsinki-ben befejeződött a Béke-világtanács elnökségének kibővített ülészaka.

Az elnökség határozatot fogadott el az európai biztonságról. A BTV elnöksége a határozatban sikra száll az európai biztonsági értekezlet összehívásáért 1972-ben. A határozat megállapítja: a Varsoi Szerződés tagállamai politikai tanácskozó testületének prágai ülészakán megfogalmazott fő elvek újabb optimizmusra adnak alapot az európai biztonsággal kapcsolatban.

A BVT elnöksége az indokínai helyzetről elfogadott határozatában hangsúlyozta, hogy Vietnam, Laosz és Kambozsza problémájának békés rendezése csak az amerikai agressziónak megszüntetésén, az indokínai népek jogainak és az

amerikai nép béketerásvéneket tiszteletben tartásán alapulhat.

Az elnökség határozottan visszautasította az úgynevezett Nixon-béketervet, és támogatásáról biztosította a DIFK 7 pontos javaslatát.

Az ülészakon felhívást fogadtak el a világ kormányaihoz és népeikhez, az általános és teljes leszerelés érdekében. A Béke-világtanács elnöksége üdvözlö a leszerelési világerkeztelt összehívását a legközelebbi jövőben.

A BVT elnöksége határozatban biztosította támogatását az indokínai háború ellen Párizsban tartandó világkonferenciát.

Urho Kekkonen finn köztársasági elnök fogadta a Béke-világtanács elnöksége kibővített ülészakának részvevőit.

Közös közlemény

a magyar—jemeni tárgyalásokról

Mohammed Saleh Aulaqi, a Jemeni Népi Demokratikus Köztársaság külügyminisztere, valamint a kísérletben levő delegáció Péter János külügyminiszter meghívására hivatalos látogatást tett Magyarországon. A tárgyalások befejeztével közös közleményt adtak ki.

A Jemeni Népi Demokratikus Köztársaság külügyminiszterét fogadta, és vele megbeszélést folytatott Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke, Fehér Lajos miniszterelnök-helyettes, Komócsin Zoltán, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára és a kormány több tagja.

A külügyminiszterek a kölcsönös megértés szellemében véleményt cseréltek a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről. A többi között megállapították, hogy a Kézet-Keleten a helyzet változatlanul súlyos. Elítélik Izrael agresszív politikáját, terület-hódító törekvéseit, valamint az Egyesült Államok kormányának Izraelt támogató magatartását.

A külügyminiszterek megelégedéssel állapították meg, hogy a Jemeni Népi Demokratikus Köztársaság és a Magyar Népköztársaság kapcsolatai, együttműködése a ba-

rátság és a közös érdekek alapján biztatón fejlődnek. A kapcsolatok fejlődését eddig is jól szolgálták a magas szintű találkozáskor, megbeszélések.

Kifejezték készségüket a két ország népei közötti barátság és együttműködés további elmélyítésére és szélesítésére. A tárgyalások során megvizsgálták a gazdasági kapcsolatok fejlesztése, a Jemeni Népi Demokratikus Köztársaság gazdaságfejlesztési terveiben való magyar részvétel lehetőségeit. Egyetértettek abban, hogy bátorítják a gazdasági műszaki-tudományos, a vízügyi, a kulturális együttműködés továbbfejlesztését e területeken.

Colombo visszaadta megbízatását Leone elnöknek

Egyre súlyosbodik az olasz politikai életet megbénító válság: Colombo, kormányalakítási tárgyalásokkal megbízott miniszterelnök, miután kénytelen volt végleg meggyőződni kormányalakítási kísérleteinek kudarcáról — visszaadta megbízatását a köztársasági elnöknek.

A Biztonsági Tanács afrikai ülészaka

Napirenden a dél-afrikai kolonializmus és a faji megkülönböztetés

A Biztonsági Tanács ülésén Zaire külügyminisztere megbeszélte Portugáliát, mert fegyveres erővel próbálja elnyomni Angola, Mozambik és Portugál Guinea függetlenségi harcát. Ezután arról beszélt, hogy a rhodésiai fehér kisebbség megfosztja az afrikai lakosságot törvényes jogaitól, és a Dél-Afrikai Köztársaság folytatja embertelen apartheid-politikáját.

Uganda külügyminisztere megbeszélte a brit-rhodésiai megállapodást, majd felszólította a Biztonsági Tanács tagjait, hogy vessenek véget a pretoriai rendszer Namibia felett gyakorolt uralmának, és követeljék a nyugati hatalmak részéről Dél-Afrikának nyújtott támogatás beszüntetését.

Tanzánia külügyminisztere felszólította a Biztonsági Tanácsot, hogy az ENSZ-ből távolítsa el Dél-Afrika, valamint Portugália képviselőit, és nyújtson sokoldalú támogatást a gyarmati kizsákmányolás ellen küzdő afrikai népek felszabadító harcának.

Jakov Malik, a Szovjetunió állandó ENSZ-küldötte, a szovjet küldöttség vezetője rámutatott, hogy a gyarmati és fajüldöző rendszerek fennmaradása nemcsak Afrika, hanem az egész világ békéjét és biztonságát is veszélyezteti. Felszólította a Biztonsági Tanácsot, bélyegeze meg a Nagy-Britannia és a Smith-rezsim között létrejött szegycmenteljes megállapodást, Angliától követelje a fajüldöző Smit-rezsim megdöntését és a hatalom átadását Zimbabwé népének. Ezután állást foglalt a pretoriai rendszer szigorú nemzetközi elszigetelése mellett.

Jakov Malik végezetül felszólította a Biztonsági Tanácsot, hogy foganatosítsa intézkedéseket azoknak a veszélyes feszültségi gócnak a felszámolására, amelyek Portugália agresszív politikája révén az afrikai kontinensen jöttek létre.

A Kínai Népköztársaság képviselője a Biztonsági Tanács fórumát ezúttal is szovjetellenes kirohanásokra használta fel.

Nagy-Britannia vétóval fenyegetőzik

Omar Arteh Galib somali külügyminiszter az etiópiai fővárosban ülésező Biztonsági Tanács elé terjesztette az afrikai országok csoportjának Rhodésziáról szóló határozati javaslatát.

A tervezetet Szomália, Guinea és Szudán állította össze; a határozati javaslat a rhodésiai afrikai többség jogainak tisztelgetéséről, a tervezett brit-rhodésiai megállapodás elvetését tartalmazza.

Galib külügyminiszter a dokumentum előterjesztésekor mondott beszédében kijelentette, hogy a határozati ja-

vaslatot az Afrikai Egység Szervezetének valamennyi tagállama támogatja.

Nagy-Britannia képviselője útján máris közölte, hogy nincs szándékában a határozati javaslatra szavazni, hanem élni fog vétójogával, ha továbbra sem fogadják el a módosított indítványait.

Az afrikai országok további három határozati javaslatot terjesztettek a Biztonsági Tanács elé. A tervezetek az apartheid-politikával, a Namibia területén, illetve a portugál gyarmatokon kialakult helyzettel foglalkoznak.

Közlemény

Szadat moszkvai látogatásáról

Anvar Szadat, az Egyiptomi Arab Köztársaság elnöke, az ASZU vezetője elutazott a Szovjetunióból.

A vnuukovi repülőtéren a magas vendéget Leonid Brezsnyev, Alekszej Koszigin, Andrej Kirilenko, Borisz Ponomarev és más szovjet hivatalos személyiségek búcsúztatták.

Moszkvában Szadat háromnapos látogatásáról közös közleményt hoztak nyilvánosságra, amely megállapítja: A szovjetunióbeli tartózkodás idején az egyiptomi elnök megbeszéléseket folytatott Brezsnyevvel és Kosziginnel. A tárgyalások során, amelyek a bizalom, a teljes és kölcsönös megértés és barátság légkörében folytak, megvizsgálták a Szovjetunió és Egyiptom közötti kétoldalú kapcsolat kérdéseit, s véleménycserét folytattak időszerte nemzeti problémákról.

A szovjet fél nagyra értékeltte Egyiptom szilárd állásfoglalását az imperializmus és a cionizmus provokációinak körülményei közt, s megállapította, hogy ez az állásfoglalás minden békeszerető állam és nép részéről támogatást élvez. A felek ismét meg erősítették elszántságukat, hogy továbbra is küzdenek az igazságos közel-keleti rendezésért a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozatában foglalt összes tétel alapján, s mindenképp annak az előírásnak az alapján, amely szerint az izraeli csapatokat az összes megszállt arab területekről ki kell vonni.

A Közel-Keleten kialakult helyzet súlyosságára való tekintettel a Szovjetunió és az EAK szükségesnek tartja, hogy Jarring nagykövét, az ENSZ-főtitkár közel-keleti különmegbízottja haladéktalanul újítsa fel konzultációit az érdekelt felekkel.

A felek figyelembe vették az Egyesült Államok pénzügyi és katonai támogatását élvező Izrael provokációs ex-

panzionista politikája következtében előállt veszélyes közel-keleti helyzetet. Ennek fényében ismét áttekintették azokat az intézkedéseket, amelyekre az arab népek törvényes jogainak és érdekeinek biztosítására van szükség, továbbá, amelyeket az EAK további megsegítése igényel, ideértve az EAK védelmi képességének további megszilárdítását is. Egész sor konkrét lépést irányoztak elő ebben az irányban.

A közvélemény befejezésül hangoztatja, hogy a látogatás új, fontos lépés a szovjet és az egyiptomi vezetők baráti kapcsolatainak kiszélesítésében. Anvar Szadat elnök hivatalos látogatásra hívta meg Leonid Brezsnyevet.

A Tanjug jelentése szerint Szadat nem hivatalos, baráti látogatásra Jugoszláviába érkezett.

Tüntetések Nagy-Britanniában a munkanélküliség növekedése miatt

Vic Feather, a Brit Szakszervezeti Főtanács, a TUC főtitkára elhalasztotta tervbe vett svájci utazását és Londonban maradt, hogy közvetíthesse a három hete sztrájkoló 280 000 bányász és a kormány szerve, az országos szentanács vitájában. A konzervatív kormány azért a döntésért, hogy mindenáron a nyolcszázalékos „plafon” alatt tartja a bányászszakszervezet bérkövetelését, valóban nagy árat fizet: a szentanács adatai szerint eddig 54 millió font sterlinget fizetett rá az állam a sztrájkra, nem is számítva a társadalombiztosítási kifizetéseket és az adóvisszatérítést.

Robert Carr, a foglalkoztatottság és termelésnövekedés ügyének minisztere csak a rendőrok segítségével menekült ki a tüntetők szorongató gyűrűjéből az angliai Bolton városban, ahol munkaközvetítő irodát avattak fel. A mi-

Izrael újra területi igényeit hangoztatja

Golda Meir nyilatkozata a New York Timesnek

Miközben Waldheim ENSZ-főtitkár és Jarring ENSZ-megbízott azon fáradozik, hogy rávegye Izraelt a megszállt arab területek kiürítésére, Golda Meir, a New York Timesnek adott interjújában kijelentette, hogy Izrael nem hajlandó feladni a Sinai-félsziget keleti részét, a Golan-magaslatokat és Jeruzsálemet, továbbá módosításokat kíván végrehajtani az izraeli-jordániai határvonalakon.

Ami a Sinai-félszigetét illeti, Golda Meir Sharm El-Sheik és a hozzá kapcsolódó területek bekebelezésére gondol. Az Al Ahram katonai szerkesztője által körülhatárolt térség háromezer négyzetkilométert tesz ki: déli része ásványi kincsekben gazdag, az északi rész pedig mezőgazdasági termelésre alkalmas terület.

Golda Meir az expanziós tervekről szólva megállapította, hogy a területi igények megfogalmazásakor csupán Izrael minimális biztonsági érdekeit vették figyelembe.

Miután egyetlen arab állam sem vetheti alá magát az izraeli expanzióknak, nyilvánvaló, hogy a közel-keleti válság politikai megoldása ezen az alapon nem lehetséges. Iz-

raelnek a közvetett tárgyalások feltételeként előzetes kötelezettséget kell vállalnia a megszállt arab területek teljes kiürítésére. Erre Golda Meir kormánya nem hajlandó, sőt durván bírálja Jarringot, aki szerintük túlságosan mereven ragaszkodik a decemberi közgyűlési határozat előírásaihoz.

Az izraeli kabinet ülésén ismét elhalasztották a döntést a Szezi-csatorna megnyitásával kapcsolatos amerikai javaslatokról. Mint ismeretes, az Egyesült Államok közvetett tárgyalásokat indítványoz az érdekelt felek között.

Izrael magatartása tehát igazolja az új egyiptomi kormányt az a törekvés, hogy a belső front általános megszilárdításával felkészítse az országot a felszabadító harc megvívására. A felkészülés két sikon folyik. Míg a kormány a hadigazdálkodás bevezetésére, a polgári védelem fejlesztésére tesz intézkedéseket, addig az Arab Szocialista Unió vezetősége akcióprogramot dolgoz ki a tömegek politikai felvilágosítására és mozgósítására. Úlést tartott az ASZU főtitkarsága, és megvitatta a leg sürgetőbb politikai feladatokat.

Eban bejelentése szerint az amerikai javaslat alapján

Egyiptommal megkezdődhetne a tárgyalás a Szezi-csatorna megnyitásáról

A Reuter hírgyűjteményében Abban Eban izraeli külügyminiszter tájékoztatása alapján ismertette az izraeli kormány rendkívüli ülésén elfogadott álláspontot: Tel Aviv szerint megkezdődhetnek a tárgyalások Egyiptommal a Szezi-csatorna megnyitásáról. A tárgyalások formája — a Reuter szerint — megfelel annak a korábbi amerikai javaslatnak, hogy az egyiptomi és izraeli megbízottak legyenek „igen közel” egymáshoz, s az állásfoglalásokat, a vitaanyagokat egy külföldi

diplomata közvetítse. Az amerikai javaslat szerint a két félnek „egy és ugyanabban az épületben” kellene helyet foglalnia — esetleg egy New York-i szállóban —, s a közvetítő szerepét Sisco amerikai külügyi államtitkár látthatná el. Eban bejelentése szerint Tel Aviv elfogadta a tárgyalások gondolatát, s mint a Reuter hozzátesszi, az Egyesült Államok most még nem kereste meg Kairót a Szezi-csatorna újbóli megnyitásának ügyében.

Az európai kapcsolatok „Magna Chartája”

A prágai határozatok további visszhangja

A nemzetközi közvéleményt továbbra is élesen foglalkoztatja a Varsói Szerződés tagállamainak prágai ülése. Ezt az érdeklődést jól tükrözi, hogy az újságok, rádió- és televízióállomások változatlanul nagy terjedelemben ismertetik, elemzik, kommentálják a csehszlovák fővárosban elfogadott közös nyilatkozatokat. Szinte valamennyi jelentősebb lap emlékeztet rá, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának Politikai Bizottsága és a Szovjetunió Minisztertanácsa együttes ülésen tárgyalta meg a prágai ülészek határozatait.

„Az SZKP Politikai Bizottsága és a szovjet kormány — hangsúlyozta az együttes ülésről kiadott közlemény — a

prágai okmányokban az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott békeprogram életerejének és történelmi jelentőségének igazolását látja.”

Az SZKP központi lapja, a Pravda az eredmények számbavétele mellett arra is figyelmeztet, hogy „a további pozitív változások perspektívája Európában nincs így, hanem az agresszív imperialista köröknek.”

A prágai Rudé Pravo cikke jól érzékelteti, miért tekinthető a prágai konferencia az európai biztonságért folytatott küzdelem kiemelkedően jelentős állomásának. A lap hangoztatja: kollektív dokumentumban először kapott hangot az az elképzelés, hogy az európai biztonság rendszerét hét alapelvre (a határok sérthetlensége, az erő alkalmazásáról való lemondás, a békés egymás mellett élés, a jószomszédi viszony és együttműködés, a kölcsönös előnyökön nyugvó kapcsolatok, a leszerelés és az ENSZ támogatása) kell építeni.

Az európai konferencia korzások jelentőségű döntést hozna, ha ezeket az alapelveket az európai államok közötti kapcsolatok Magna Chartájává tenné — írja a lap.

A nyugati sajtó is elismeri a prágai döntések jelentőségét. Az olasz Corriere della Sera szerint a prágai értekezleten olyan kezdeményezés történt, amely intenzívebb teszi az európai biztonsággal kapcsolatos kelet-nyugati párbeszédet. A Messenger arra hívja fel a figyelmet, hogy az európai haderők csökkentésének kérdésért a szocialista országok hozták újból szóba, „miután az utóbbi időben csend vette körül ezt a témát.” A nyugati világ egyik legtekintélyesebb lapja, a New York Times azt elemzi, hogy az európai fejlemények további eredményekre jogosítanak.

Az ír forgószél

Az ír forgószél évszázadok óta tart. Történelmi regények, romantikus filmek, komor balladák, tragikus hangvételű regények és még komorabb hadijelentések örökítik meg az ír szabadságharc, az ír polgárjogi mozgalom eseményeit.

Korunkban, mint minden aktualitás, az ír valóság is újságolvasással lett: az atrocitások híreit, az újabb merényletekről szóló tudósításokat pillanatok alatt világgá röpítik a hírgyűjtemények. Eppen a világsajtó jóvoltából — Írország ma már nem a szenzációk földje. Olyan ország, ahol mindennapos a gyilkosság, a robbantás, a merénylet, ahol a pokolgépjármű, a géppisztoly kattanása csak a hetvenes évek ideálaitának, naiv embereinek jelenthet meglepetést. Észak-Írországból az az esemény, ha nem történik semmi, ha az angol ejtőernyősök parancsnokságán csakugy, mint az ír Köztársasági Hadsereg központjában, azt jelenti az ügyeletes, hogy nincs jelentenivalója, szolgálata eseménytelenül telt el.

Ilyen jelentésre manapság egyre ritkábban van példa. Főleg Észak-Írország második legnagyobb városában, Londonderryben ritka a csendes nap. Ebben a városban a katonaság is, a két fél szélsőséges elemei is, szinte testrészüknél tekintik a fegyvert.

Február 6-án is vér ömlött a londonderryi utcán. Békés tüntetőkre adtak sortűzetet a brit ejtőernyősök, s a halottak száma alapján ez a nap méltán tartthat számot, hogy bekerüljön a brit történelembe, London gyarmati háborúinak krónikájába. Oda, ahol az angol gyarmati história fekete lapjait kötik egybe, komor balladák, tragikus hangvételű regények és még komorabb hadijelentések örökítik meg az ír szabadságharc, az ír polgárjogi mozgalom eseményeit.

De sebesülésekről, vesztésekről nem is szokás beszámolni gyarmati háborúk hadijelentéseiben. Ahogy a vietnami harcmező amerikai áldozatairól is csak közvetve, a hozzátartozók gyászjelentéseiből és a hazafiak közleményeiből lehet tudomásul szerezni — úgy a hivatalos Nagyszámok sem ad számot veszteségeiről. Mind ez ideig nem is készült hiteles statisztika az évszázadok óta fortyogó ír katlan „emberfogyasztásáról”. A hiteles jelentések valószínűleg csak az ír szabadságmozgalom győzelme után készülnek el. A szomorú krónika emlékeztet, lapja lesz az, amely 1972. január 30-ának eseményeit örökíti meg. Az ír forgószél — az erőszak körforgása — 13 halottat és 17 súlyos sebesültet követelt ezen a napon.

Tizezrek tüntettek Newryben

Beigazolódott az észak-írországi polgárjogi szövetségnek az a jóslata, hogy a tilalom, a fenyegetések, a katonai készültség ellenére tüntetést tud szervezni Newryben. Egy hétlet a londonderry-i tragédia után az Észak-Írország és Írország határán levő 17 ezer lakosú városkában fegyverrel, csendes tüntetéssel tiltakozott a sortűzek és az internálások miatt. Tizezrek vettek részt a nagyszabású tüntetésen.

A Polgárjogi Szövetség jóelőre 500 rendezőt mozgósított. A karszalagos rendezők taktikusan irányították a menetet, és hangszórával szólították fel a legszigorúbb fegyverre a táblákkal, gyászlobogókkal felvonuló tiltakozókat.

A menet eltért attól az útvonaltól, amelyet eredetileg kijelöltek a tüntetők számára, hogy elkerüljék az összecsapásokat a körülbelül 2000 katonával és rendőrrel. A fegyveres erők a szó szoros értelmében megszállták a városközpontot, a külső utcákat lezárásával pedig bekerítették Newryt. A levegőben helikopterek figyelték a tömeg útját. Az utcasarkokon páncélautók, bulldozerek, mentőautók álltak. Az utakat lépten-nyomon lezárták a szögesdrótakadályok.

A tüntetők azonban kikekérték a város szívére. Élükön

Edwina Stewarttal, a Polgárjogi Szövetség főtitkárával, tisztviselővel és tanácsnokokkal, egy katolikus lakótelep mellett elhaladva egy mezőregen kötöttek ki, ahol meghallgatták szónokaikat.

A Polgárjogi Szövetség szóvivője kijelentette: „Az volt a célunk, hogy a tilalom ellenére is tüntessünk, és megmutassuk, hogy a Stormont (az északír kormány) hatalma véges. Ezt a célnak elértük.” A tüntetés megszervezése a jelek szerint a baloldali vezetés alatt álló szövetség eddigi legnagyobb sikere. Az a körülmény, hogy a robbanékony légkörben fegyverrel megrongált, és téltenségre kényszerítette a karhatalmat, az északír polgárjogi küzdelem az eddiginél is hasznosabb harci eszközeinek kialakulását sejteti.

Kiderült, hogy a nagy whitehalli tüntetés részvevői közül 120 embert állítottak elő. A londonderry-i verontás miatt Londonban, Glasgowban és még hat másik nagy-britanniai városban megkezdődtek a heves demonstrációk. A Londonban élő írek fellegvárától, Cricklewoodtól több ezer ember vonult a kormánynegyedhez.

És élen haladók 13 szimbolikus koporsót vittek, hogy Edward Heath miniszterelnököt emlékeztessék felelősségére.

Egymillió római dolgozó általános sztrájkja

Rómában és környékén több mint egymillió dolgozó tartott általános sztrájkot. A 24 óras munkabeszüntetés érintette az üzemeket, közlekedést és szolgáltatásokat. Nem jelentéses lehetőségeket. A sztrájkot a három szakszervezeti szövetség — a CGIL, a CISL és az UIL — közösen szervezte a teljes foglalkoztatottság megvalósításáért, a lakás-, az iskola-, a közlekedés- és a nyugdíjreform életbe léptetéseért és a vállalati szakszer-

vezeti bizottságok jogainak tisztelgetés tartásáért. A sztrájkoló dolgozók felvonulását és tömeggyűlést rendeztek Rómában. A gyűlésen Luciano Lama, az Olasz Általános Szakszervezeti Szövetség (CGIL) főtitkára mondott beszédet a három szövetség nevében. Az Olasz Kommunista Párt vezetősége közleményben ítélte el a kereszténydemokrata pártot, amely egyedül felelős azért, hogy a kormányválság hetek óta húzódik, és a sürgető problémák megoldása egy-egyre várta magára,

A bűnözés elleni küzdelem fokozásának büntetőjogi eszközei

Bevezetőként idézzük fel az 1971. évi 28. számú törvényerejű rendelet általános indokolását: „A Büntető Törvénykönyv megalkotása óta a közrend és a közbiztonság megszilárdítása érten számottevő eredményeket értünk el. Egyes jelentős bűncselekmény-kategóriákban csökkenés következett be. Ugyanakkor az erőszakos, garázda jellegű bűntettek, valamint a társadalomra leginkább veszélyes visszaeső bűnelkövetők száma növekedett.

A társadalom védelme indokolja, hogy a bűnözés alakulására figyelemmel, a bűnüldözés eszközeit — köztük a büntetőjogi szabályozást is — hatékonyabbá tegyék, a követelményeknek megfelelően korszerűsítsük.”

Miben jelent újat

a 28. sz. tvr. a bűnüldözés elleni küzdelemben, milyen gyakorlati megoldások segítik ezt a feladatot, s mit jelent ez a bűnelkövető, az elítélt számára?

A bűnözés elleni küzdelem elősegítő rendelkezéseket két fő csoportba sorolhatjuk: — *mindenkivel szemben érvényesülő és* — *külön a visszaesőkkel szemben érvényesülő rendelkezések.*

A bűnözés elleni küzdelem általánosan támogató főbb rendelkezések közül a következőket emeljük ki: A 28. sz. tvr. a bűncselekményeket a társadalomra való veszélyességük szerint büntettek és vétségekre osztja. Ennek a felosztásnak tartalmilag is komoly jelentősége van. Már az elnevezés is kifejezésre

a büntetések körében is változtatásokat hozott

és ezek több vonatkozásban szigorítást jelentenek a büntetett elkövetőkkel szemben. Vizsgáljuk meg ezt először a szabadságvesztés körében!

Mint ismeretes, ismét bevezette az életfogytig tartó szabadságvesztést.

Vannak esetek, amikor szükséges az elkövető végleges kirekesztése a társadalomból. Ilyenkor életfogytig tartó szabadságvesztést szab ki a bíróság.

A Btk. Különös Részének azokban a rendelkezéseiben, amelyek a halálbüntetés mellett vagylagos büntetesként határozzák meg a szabadságvesztést, a tíz évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés mellett további vagylagos büntetesként kerül az életfogytig tartó szabadságvesztés. A 28. sz. tvr. egy eddig súlyos elmentmondást oldott fel. Ha ui. ezelőtt a bíróság halálbüntetéssel fenyegetett büntetett esetén szabadságvesztést szabott ki, ennek felső határa rendszerint tizenöt év volt. Ezzel a lehetőséggel azonban sokszor nem élt a bíróság, emberölés büntetése esetén általában 12—14 évi szabadságvesztést szabott ki. Ebből azonban az elítéltet feltételes szabadságra bocsáthatták, tehát 8—10 év után szabadult. Joggal nehezményezte a közvélemény, hogy „mindössze 8

juttatja a kétfajta bűncselekmény közötti különbséget. Nevezetesen azt, hogy a társadalomra sokkal veszélyesebb a büntetett elkövető, mint az, aki csak vétséget követett el.

Az érdekelteknek tisztában kell lenniük azzal is, hogy minden hivatalos és az elítélre utaló iratban szerepelni fog a bűncselekmény megnevezésén kívül a büntett megjelölése is. A büntett miatti elítélésnek természetesen sok más vonatkozásban is jelentősége van. Elég utalni ezzel kapcsolatban a végrehajtási fokozatokra, a feltételes szabadságra, a rehabilitációra. A lényeg tehát az, hogy a büntett sokkal súlyosabb következményekkel jár, mint a vétség elkövetése.

A 28. sz. tvr.

—10 évet ér egy emberélet!”, Most már a más életét szándékosan kioltó elkövető nem kerülhet ilyen kedvező helyzetbe. Az életfogytig tartó szabadságvesztés megfelel az emberi igazságérzetnek, és egyben lényegesen súlyosabban torolja meg az emberi élet elpusztítását, mint a korábbi rendelkezések.

A szabadságvesztés a halálbüntetés után a legsúlyosabb büntetés. Erthető tehát, hogy a 28. sz. tvr. a határozott tartamú szabadságvesztéssel kapcsolatban is több, a szigorítás irányába ható változtatást hozott. Ezek közül talán a legjelentősebb a büntetési tétel alsó határának felemelése 6 hónapra egy évre. Eddig a bíróság enyhítő szakasz alkalmazása nélkül is kiszabhattott 6 hónapi szabadságvesztést a büntett elkövetőjével szemben. A módosítás szerint a büntett elkövetőjének minimális büntetése általában egy év. Egy év a büntetés alsó határa többek között hamis vád, tiltott határátlépés, szemérem elleni erőszak, természet elleni fajtalanság, megrontás, vérfertőzés, zsarolás büntetése esetén, valamint sok más büntet — köztük a lopás — minősített eseteiben. A gyakoribb és a társadalomra veszélyesebb büntettek elkövetői számolhatnak az ítélezési gyakorlat szigorításával.

A büntett büntetésének tartama emelkedni fog,

de ezzel együtt lényegesen hosszabbodik a bv-intézetben kötelezően töltendő idő tartama is. További szigorítás ui., hogy a feltételes szabadság eddigi mértékét is szűkítette a tvr.

A szándékos bűncselekmény miatt elítéltekkel szemben megszűnt a harmad kedvezmény, csak negyed kedvezmény lehetséges.

A büntetési tétel alsó határának egy évre való felemelése és a feltételes szabadság lehetőségének szűkítése jól érzékelhető, ha elemezzük az alábbi két ügyet:

Nagy István első büntényes terhelte a bíróság 1971. január 6-án jogerős ítéletével 3000 Ft kárt okozó betöréses lopás büntetése miatt 10 hónapi szabadságvesztésre ítélte. Az enyhítő szakaszt nem alkalmazta. Az elítélt a bv-intézetben 6 hónapot és 20 napot töltött.

Kovács István a 3000 Ft kárt okozó betöréses lopás büntetést 1972. január 10-én

követte el. Büntetlen előéletű, személyi és családi körülményei teljesen azonosak Nagy István körülményeivel. A bíróság vele szemben sem találta indokoltnak az enyhítő szakasz alkalmazását. Miután az új rendelkezés értelmében a kiszabható büntetés alsó határa már nem hat hónap, hanem egy év, és az enyhítő szakasz alkalmazása nem indokolt, a bíróság egyévi szabadságvesztést szabott ki. Nincs már harmad kedvezmény, tehát Kovács István csak 9 hónap letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

A fenti két példa jól mutatja, hogy a teljesen azonos kárt okozó betöréses lopás büntetésének elkövetője — még feltételes szabadság esetén is — lényegesen hosszabb időt tölt a bv-intézetben, mint a 28. sz. tvr. hatályba lépése előtt. A példa csak elméleti, mert gyakorlatilag ritkán fog előfordulni, hogy a törvényi minimumot szabja ki a bíróság büntetesként.

A büntett és a vétség közötti különbség érvényesül a

büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó új szabályozásban is. *Büntett esetén a bíróság 5 évre is felfüggesztheti a szabadságvesztés végrehajtását.* Az elkövetőt tehát 5 évig is fenyegetheti annak veszélye, hogy újabb bűncselekmény esetén a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását is elrendelik. Ez a hosszú próbaidő alkalmas lehet arra, hogy a terhelte újabb bűncselekmény elkövetésétől visszatarthatja, jól szolgálja tehát a bűnözés elleni küzdelem.

Az állampolgárok életét és testi épségét védi az új mellékbüntetés is — a járművezetéstől való eltiltás. Ezt kell, illetve lehet alkalmazni azaz szemben, aki a jogszabályok szerint engedélyhez kö-

több oldalú következménye is van a visszaesésnek,

már az egyszeri visszaesésnek is. A rendelkezések arról győzhetik meg a kicsit is reális gondolkodót, hogy nem érdemes bűnözni, és még kevésbé érdemes visszaesővé válni.

Vizsgáljuk meg tehát részletesebben a visszaesőt, a visszaesés következményeit az új tvr. szerint!

Tudni kell, hogy a *Büntető Törvénykönyv csaknem félszáz bűncselekmény esetében minősítő körülménynek jelöli meg a visszaesést.* Ez azt jelenti, hogy azért ír elő szigorúbb büntetést, mert az elkövető visszaeső. Így pl. súlyosabb büntetés vár a visszaesőre igaztatás, hivatalos személy elleni erőszak, tiltott visszatérés, garázdaság, árdragítás, emberölés, súlyos testi sértés, lopás, csalás, sikkasztás, hűtlen kezelés, rablás, zsarolás, orgazdaság stb. büntetése esetén. Mit jelent ez a súlyosabb büntetés? A garázdaság büntetése elkövetője pl. két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ha azonban az elkövető visszaeső, a büntetés felső határa három évig terjedő szabadságvesztés.

A lopás büntetése elkövetőjével szemben harminc napról három évig terjedő szabadságvesztés szabható ki, ha azonban az elkövető ismét lop, büntetése már egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés. Az emberölés büntetése öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, a visszaesővel szemben azonban életfogytig tartó szabadságvesztés vagy halálbüntetés is kiszabható.

A visszaesés ténye nemcsak a büntetés mértékében, hanem a végrehajtási fokozatban is érezteti hatását.

Szándékos büntett miatti elítélés esetén a másodszeri visszaeső már fegyházbá, az egyszeri visszaeső pedig szigorított börtönbe kerül, a

A visszaesés adott esetben megakadályozza a mentesítés beállítását.

Ha tehát az elítélt az előző elítéléssel kapcsolatos várakozási idő alatt újabb bűncselekményt követ el, a mentesítés csak az újabb bűncselekmény miatt kiszabott büntetésre vonatkozó mentesítéssel együtt következhet be. Gyakorlatilag tehát — a mentesítés bekövetkezéséig — mindkét elítélést priuszként mutatják ki az erkölcsi bizonyítványban. Márpedig priuszos erkölcsi bizonyítvánnyal számos munkakört nem lehet betölteni.

A visszaesés adott esetekben a már megállapított, bekövetkezett mentesítést is hatálytalanítja. Pl. a próbaidőre felfüggesztett büntetéshez kapcsolódó mentesítés hatályát veszti, ha a terhelte a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt elítéltek, és elrendelik a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását. Még a bíróság által megállapított mentesítés is — viszszaemelő hatállyal — hatályát veszti, ha a bíróság a mentesítésben részesítetett a mentesítés megadását előtt elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélt.

tött jármű vezetésére vonatkozó közlekedési szabályok megszegésével vagy az azokban való járatlanság következtében követett el bűncselekményt. A járművezetéstől való eltiltás azonban csak akkor lehetséges, ha a kérdéses jármű vezetése engedélyhez van kötve. Nem lehet tehát eltiltani az elkövetőt pl. a kerékpár használatától.

A felsorolt új rendelkezések általános jellegűek, tehát az első büntényesekre is érvényesek, és több vonatkozásban is szigorítást jelentenek.

Fokozottabb szigorúságot tükröz a 28. sz. tvr. a visszaesőkkel szemben. A bűncselekmény elkövetése már önmagában is kemény következményekkel jár, de még

szándékos vétség miatt elítélt visszaeső pedig börtönben tölti a büntetését. Nagyon komoly a visszaesés következménye az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt esetében. Az ilyen elítélt tizenöt év leteltével bocsátható feltételes szabadságra. Ha azonban a végrehajtás ideje alatt újabb bűncselekményt — akár csak vétséget — követ el, a feltételes szabadság esedékeségét a bíróság 5 évvel elhalaszthatja.

Következetesebb a 28. sz. tvr. a visszaesőkkel szemben a feltételes szabadságra vonatkozóan is. Eddig az egyszeri visszaesőt csak korlátozta a jogszabály a feltételes szabadság mértékében, a kétszeri visszaesőt kizárta ebből. Az új tvr. arra az elvi álláspontra helyezkedik, hogy a visszaeső személye fokozottan veszélyes a társadalomra, tehát a büntetési, illetve a büntetés-végrehajtási idő megrövidítése éppen átlételese érdekében nem célszerű. *Ezért az új jogszabály már az egyszeri visszaesőt is kizárja a feltételes szabadság kedvezményéből.* Ez azt jelenti, hogy a visszaesőnek a bíróság által kiszabott szabadságvesztést teljes egészében le kell töltenie.

Lássunk erre is egy példát! Az 1971-ben elkövetett büntetett miatti kétévi szabadságvesztésre ítélt egyszeri visszaeső — feltételes szabadság esetén — 18 hónap letöltésével elhagyta a bv-intézetet. Az 1972-ben elkövetett büntetett miatti kétévi szabadságvesztésre ítélt egyszeri visszaeső azonban a feltételes szabadságból levele ki van zárva, és csak a két év teljes letöltése után szabadulhat.

Az új tvr. komoly jelentőséget tulajdonít a visszaesésnek a mentesítés (rehabilitáció) szempontjából is. Nem árt megjegyezni, hogy:

Végül a visszaesés az előzetes bírósági mentesítést is hatálytalanítja.

Befolyásolja a visszaesés a várakozási idő tartamát is. Olyan határozott tartamú szabadságvesztés találkozása esetén ui., amelyek közül legalább kettőt szándékos büntetett miatt szabtak ki, és az elítélt az egyik szándékos büntetett miatti elítélés után követte el a másik szándékos büntetést, a várakozási idő tíz év, azaz az elítélt csak a büntetés kiállítását, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő tíz év elteltével mentesülhet a büntetett előlétehez fűződő hátrányok alól.

Az állam és a társadalom bizonyos türelmet tanúsít azokkal szemben, akik valóban csak megbotlottak, kisebb súlyú bűncselekményt — vétséget — követtek el. Nem indokolt azonban ez a türellem a büntetett elkövetőkkel szemben, s teljes szigorra van szükség a visszaesőkkel szemben. Mindezeket tükrözik a 28. sz. tvr. rendelkezései. Reméljük, hogy az érdekelték előbb-utóbb felismerik a bűnözés, a visszaesés értelmetlen voltát.

Dr. G. I.

Mindig a legjobbak között

Idestova három esztendeje annak, hogy a fiatal Csikós Ferenc brigádvezetői beosztást kapott Sátoraljaújhelyen. Meglepődött, amikor közölték vele, hogy felelősségteljes munkával bízzák meg. Aztán azt gondolta magában: Ez a feladat nyilván a bizalom jele velem szemben, most már csak arra kell vigyáznom, hogy a megbízatásnak eleget is tegyek. Ami pedig a bizalmat illeti, jólesik. Nem szeretnék csalódást okozni azoknak, akik engem tartottak alkalmasnak erre a tisztségre...

Amit akkor Csikós Ferenc elhatározott, azt az évek során valóra is váltotta. Nem véletlen, hogy amikor Sátoraljaújhelyen járva azt kérdezték, kit tartanak igazán jó brigádvezetőnek, a fiatal Csikóst mondták először. Arra a kérdésre, hogy melyik műszak a jobb, az „A” műszakot említették. Ebben a műszakban az I-es szalag vezet. Ennek a szalagnak pedig Csikós Ferenc a vezetője.

Még egy kérdésünk volt, mielőtt személyesen is találkozunk volna vele:

— Miért esett a választás Csikós Ferencre, amikor új szalagvezetőt kellett beállítani?

— Munkája és magatartása alapján. Szorgalmas, fegyelmezett ember. Akar és tud jól dolgozni, ugyanakkor az emberekkel való bánásmódhoz is van érzéke. Minden szükséges megvolt benne, hogy nehezebb feladattal bízzuk meg.

Ilyen előzmények után találkozunk a sátoraljaújhelyi fegyházban Csikós Ferenc elítélt brigádvezetővel. Amikor elmondtuk, miért éppen vele akarunk beszélgetni, látszott rajta, hogy örül a „megkülönböztetésnek”. Tudtára adtuk, hogy az egyik legjobb brigádvezetőnek tartják. Márpedig, ha ilyen elismerésben részesül valaki büntetés-végrehajtási intézetben — vagy még inkább itt? —, annak csak örülni lehet.

Idei eredményeiről még nem sokat tudott mondani, annál szívesebben beszélt az 1971-es esztendőről.

— Általában negyedévenként értékelik a brigádok teljesítményét, illetve a brigádversenyt — kezdte. — Negyedévre szokott szólni a céljutalom is. Az a brigád, amely teljesíti az előre meghatározott feltételeket, számíthat a jutalomra. Mi minden negyedévben a legjobbak közé tartozunk. Egyszer estünk csak ki a helyezettek közül. De akkor soron kívüli feladatot kellett megoldanunk. Munkaruhát varrtunk. Így sem járt azonban rosszul a brigád. Ezt a jó munkának köszönhetjük. A munkaruhával határidő előtt végeztünk, ezért soron kívül kétezer forintot kaptunk, melyet a művezető úr osztott szét, kinek-kinek érdeme szerint. En kétszáz forintot kaptam. Általában azok kaptak ennyit, akik magasabb átlagot értek el. Mások százötvenet, illetve száz forintot kaptak. Az utolsó negyedben már mi is részt vettünk a szokásos brigádversenyben. Ismét a helyezettek között voltunk. Mint általában, megint túlteljesítettük a száz százalékos. A brigád átlaga jóval magasabb volt száz százaléknál. Ennek eredményeként újra a legjobb három között voltunk. Ahogyan tapasztalom, most is jól áll a brigád.

— **Kikről beszél szívesen?**

— Azokról az emberekről, akikkel szívesen dolgozom együtt, mert számukra nem teher a magatartási szabályok betartása, és az üzemen legjobb tudásuk és szorgalmuk szerint dolgoznak. Mille Istvánnal, Buránszki Jánossal és Fekete Gyulával öröm együtt dolgozni. Teljesítményük általában 130—140 százalék körül mozog. Ők a brigád kiemelkedő tagjai. De mind-azokkal szívesen vagyok együtt, akik szeretik a munkát, akik teljesítik azt, amire képesek, akik „motorjai” a brigádnak.

— **Az első negyedév végén ismét számíthatunk a céljutalomra.**

— **Milyen jutalomban részesül egy-egy helyezett brigád a verseny értékelésekor?**

— Háromkilós soron kívüli csomag, egyszeri levélváltás, beszélőösszabbítás, parancsnoki dicséret. Gyakori a pénzjutalom is. Ezt azok kapják, akik kiemelkedő eredményeket érnek el.

— **Túl vagyunk az 1971. esztendőn. Hogyan alakult a brigád évi állaga?**

— Hivatalosan még nem közölték velünk. Szerintem legalább 110 százalékos átlagot értünk el.

— **Elégedett a brigád eredményeivel?**

— Az eredmények alapján elégedettnék kell lennem. Más kérdés az, hogy ennek ellenére is akadtak problémák. Egy-egy elítélt fegyelmezetlen magatartására gondolok, mert mindig előfordulhat, hogy nem mindenki hajt egyformán. A mi brigádunk sem kivétel, nálunk is akadnak olyanok, akik a munkát szükséges rossznak tekintik, és így is dolgoznak. Szerencsére, elvéve kerül hozzánk ilyen ember.

— **Mit tesz a brigádvezető, ha olyan elítéltet kap, aki nem nagyon akar a munkával megbarátkozni?**

— Az ilyesmit gyorsan észrevesszük. Két-három nap, és már bemutatkozik az illető. Akkor aztán kapja a különböző megjegyzéseket. Egyébként így jó ez. Nem engedheti a brigád, hogy néhány hanyag ember miatt szűgyenkeznie kelljen. Ahogyan a nagy többség tud szorgalmasan dolgozni, annak az egy-két embernek is tudnia kell. Megértjük a kezdőket, segítjük is őket, amikor azonban valaki megismerte a szakmát, akkor igyekezzék teljesíteni a tervet.

— **S ha nem kimondottan a munka okoz problémát valakinek, hanem egyébként fegyelmeztetés?**

— Annak hamarosan el kell búcsúznia a brigádtól. Erre is volt példa. Balogh Dezső volt az egyik, akit nem sajnálunk, amikor el kellett mennie a brigádból. Olyan elítéltünk is volt, aki a szabadulása miatt került el tőlünk. Hamarosan újabb bűncselekményt követett el, és Sátoraljaújhelyen láttuk viszont. Arról azonban hallani sem akart a brigád, hogy a mi szalagunkban dolgozzon... Változtatlanul azt mondom, nem lehet megérteni ezeket az embereket. Nincs rendjén, hogy itt kell lennünk, de ha már elkövetünk a bűncselekményt, legalább a büntetés-végrehajtási intézetben viselkedjünk tisztességesen, ahol a fegyelmezetlen magatartással, a hanyag munkával nemcsak a saját életünket keseríthetjük meg, hanem az elítéltsáink életét is.

— **Kikről beszél szívesen?**

— Azokról az emberekről, akikkel szívesen dolgozom együtt, mert számukra nem teher a magatartási szabályok betartása, és az üzemen legjobb tudásuk és szorgalmuk szerint dolgoznak. Mille Istvánnal, Buránszki Jánossal és Fekete Gyulával öröm együtt dolgozni. Teljesítményük általában 130—140 százalék körül mozog. Ők a brigád kiemelkedő tagjai. De mind-azokkal szívesen vagyok együtt, akik szeretik a munkát, akik teljesítik azt, amire képesek, akik „motorjai” a brigádnak.

Üzenetek

BALASSAGYARMAT, HALÁSZ GÁBOR ELÍTÉLT: „Első hó” című versét közölni fogjuk. A másik gyengébben sikerült.

SATORALJAÚJHELY, PALOTÁS ISTVÁN ELÍTÉLT: Próbálkozása gyengén sikerült. Úgy gondoljuk, az én lelkiismerete szólalt meg. Ha igen, ennek később meg is lesz a hatása.

LISZNAI GÁBOR ELÍTÉLT: Önnek is azt üzenjük, amit Palotás Istvánnak.

A Heti Híradó XVI. évfolyam, 4. számában megjelent keresztrefejtény helyes megfejtése: *Azt nem mondtam! Viszont népszerűbbek, mint a pincérek, mert nem várnak borralvalót.* Könyvjutalma: nyertes: Bernát János elítélt, Vác; Török Károlyné elítélt, Kalooca; Tóth Mária elítélt, Kalooca; Sziklai Attila elítélt, Márianosztra; Polnai Péter elítélt Balassagyarmat.

Veszélyállapot

„Az ittasság balesetet okozott...”, „Az ittasság ember-életet követelt...”, „Ital hatása alatt több kézzürással megölték...” olvashatjuk gyakran a napilapok hírvivataiban. Az alkoholizmus napjaink jól ismert fogalmi közé tartozik. Magyarországon hozzávetőlegesen 100-120 ezerre tehető az alkoholisták száma. Ebből több mint 25 ezer — 30 éven aluli. Szegényszemre megelőzzük e vonatkozásban a Német Szövetségi Köztársaságot, Ausztriát, sőt az utóbbi időben Svédországot is. És ha hozzáesszük, hogy hány bűncselekményt követnek el nálunk ital hatása alatt, szükséges, hogy nyíltan szembenézzünk az iszákosság és az alkoholizmus által okozott problémákkal.

Mi az iszákosság? Több-ször és többet inni, mint az átlag.

Aki rendszeresen többet iszik, mint az átlagember, az alkoholizmus felé halad. A többször és többet ivás a fiataloknál lehet kirívó magatartás, a virtuskodás megjelenési formája, az idősebbeknél önteltetés, presztizskérdés, de mindenképpen olyan jelenség, amely káros a személyre, annak családjára és a társadalomra egyaránt. Az alkoholizmus az iszákosság nyomán keletkezett betegség.

Azt lehet alkoholistának tekinteni,

akinek az italfogyasztás állandósul, és ennek következtében nem tud megfelelni a vele szemben támasztott egyéni, családi és társadalmi követelményeknek, akinek életében a gyakori alkoholfogyasztás miatt kellemtelen helyzetek alakulnak ki, emberi kapcsolatai megromlanak. Az alkoholista kezelése már orvosi, pszichológiai beavatkozást igényel.

Az a személy válhat alkoholistává, aki akaratszegény,

aki nem rendelkezik megfelelő önkontrollal. Senki sem születik alkoholistának, de vannak bizonyos személyiség-zavarok, melyeket hajlamosító tényezőkként kell elismernünk.

Ide sorolható pl. az ún. éretlen személyiség, aki születéltől (elsősorban anyjától) érzelmileg beteges módon nem tud elszakadni, függetlennedni, s ezért képtelen egyenrangú, felnőtt kapcsolatokat létesíteni. A másik ilyen csoport a kisebbségi érzettel küzdők; ezeknél a gyermekkori szeretetlen bánásmód, az érzelmi elhagyatottság következtében nem alakult ki a készség megfelelő társkapcsolatok létesítésére. A szexuális problémákkal küzdők csoportjánál az alkohol pillanatnyilag, átmenetileg doppingszerként hathat, oldhatja a gátlásokat, s így megkönnyítheti a kapcsolatlétesítéseket. Végül létezik egy olyan, az előbbieknél sokkal kevésbé körülhatárolható csoport is, amelybe tartozók megkönnyebbülés, büfelejtés miatt az alkoholt mintegy nyugtatószerként használva isznak.

A nők alkoholizmusának kialakulásában ugyanazok a tényezők játszanak közre, mint a férfiaknál. S ha már az alkoholizmus kialakult, súlyosabb betegségekként, súlyosabb tünetekkel jelentkeznek, mint a férfiak esetében. Végkövetkeztetésként megállapítható:

született alkoholista nincs,

de bizonyos hatások következtében az akaratgyengék, akik képtelenek önmagukat ellenőrizni, alkoholisták válnak.

Hazánkban tudományos kutatók vizsgálatot folytattak az alkoholizmus hatását illetően. Ők hívták fel a figyelmet a halandóság és a deklaszálódás problémájára, mint az alkoholizmus következményére. Az alkoholistáknál leggyakrabban előforduló halálzási ok a májbetegség. Az elhalálozottak száma évről évre az alkoholizmus következményére. Az alkoholistáknál leggyakrabban előforduló halálzási ok a májbetegség. Az elhalálozottak száma évről évre az alkoholizmus következményére. Az alkoholistáknál leggyakrabban előforduló halálzási ok a májbetegség. Az elhalálozottak száma évről évre az alkoholizmus következményére.

téktelen alkoholfogyasztás erősen csökkenti az emberi szervezet ellenálló képességét, az alkoholista gyakrabban esik áldozatul különböző betegségeknek. Nem ritka az olyan eset sem, hogy az alkohol az ember idegrendszerét támadja meg; erre utalnak az ital hatása alatt elkövetett öngyilkosságok és a családi drámák.

Az alkoholista deklaszálódása abban jelentkezik, hogy nem képes éleget tenni a társadalom iránt és iratlan törvényeinek. Statisztikai adatok támasztják alá, hogy az érettségizett és egyetemet végzett alkoholisták döntő részét alacsonyabb iskolai végzettségű kívánó munkakörben tudják csak foglalkoztatni. Az alkoholista házassága gyakran végződik válással. A kellemtelen családi atmoszféra, a családi harmónia hiánya, az anyagi létbizonytalanság, az élettársal és gyerekekkel szemben megnyilvánuló durva bánásmód az alkoholizmus velejárója. Gyakran előfordul az is, hogy az alkoholista férj alkoholistává változtatta feleségét. Az alkoholizmus számos negatív hatása közül — mely a társadalmat közvetlenül is veszélyezteti — egyet emelnék ki: a bűnözést. Hivatalos adatok szerint

évről évre emelkedik az alkoholos belfolyósítás alatt elkövetett bűncselekmények száma.

Az elmúlt öt év alatt több mint hat százalékkal nőtt.

Az ittas állapotú bűnelkövetők

között a 20-30 évesek aránya a legnagyobb (40 százalék), a fiataloké (40 százalék) a legkisebb. Ittas állapotban a bűnözők több mint fele követett el közbiztonság és közrend, 14 százalék pedig személy elleni bűntetteket.

Az elmúlt öt évben a hivatalos személy elleni erőszak bűntettét elkövetők 62 százaléka, a garázdák, az emberölést megkísérlők fele, a súlyos testi sértést okozók 33 százaléka, a személyi sérülést okozók 17 százaléka cselekedetében játszott közre az alkohol. Meg kell említeni az alkohol hatása alatt álló sértetteket is, akik gyakran válnak a bűnözők prédájává; különösen gyakran válnak lopás (markecolás) károsultjává, s később csak homályosan emlékeznek a velük törtétekre, s néha azt sem tudják megmondani, ki volt az ivócimborájuk.

Az iszákosság és az alkoholizmus aggasztó méretű térhódítása, káros következménye az egyénre, a családra, a társadalomra indokoltá teszi, hogy nyíltan fellépjünk ellene. Az egészségügy-miniszter az alkalmankénti mértékletes italozást is az alkoholizmus felé vezető útnak, „veszélyállapotnak” minősítette. Hiszen az itt leírtak is annak a régi mondásnak az igazát bizonyítják, hogy:

„Az alkohol öl, butít és nyomorba dönt!”

T. K.



A zárkarendel elsősorban az eliteltekre kötelező szabályzat írja elő. Az ellene vétőket fegyelmi fenyítéssel sújtják. Ettől függetlenül azonban, izlésebb és a körülményekhez képest otthonosabb is egy olyan helyiség, ahol szépen vetett ágyak, rendben tartott szekrények sorakoznak egymás mellett. A tárgyak harmóniája nemcsak a szemnek szép, hanem nyugtatja az idegeket is és elviselhetőbbé teszi a kényszerű együttélést.

KI A FELELŐS?

Nem akarom hinni a szemeknek, amikor a rendőrségi hírt olvastam az újságban: Cseik Sándor többszörösen büntetett előéletű budapesti lakost betöréses lopásért letartóztatták.

CSEIK SÁNDORT több mint tíz éve ismerem. Sopronkőhidán töltötte hosszú börtönbüntetését. Azok, akik vele dolgoztak, nagyon jól tudják, hogy milyen fegyelmezett magatartású, kiváló munkaerő volt. A jövőt illetően tele volt optimizmussal, terveivel. Még a dohányzásról is lemondott, hogy az újrakezdéshez több pénz legyen. Azok közé tartozott, akikért tűzbe mertem volna tenni a kezemet, hogy a szabad életben megállják a helyüket. Nemcsak én bíztam benne, hanem a nevelői is. Pedig múltja nagyon zaklatott volt. Húsz éves kora óta járja a börtönöket. Amikor sorozatos betöréses lopásért 10 éves börtönbüntetését töltötte, 1965-ben a következőket mondta.

... fiatal koromban nem sok jelentőséget tulajdonítottam a büntetésnek. Ennek következtében a szabadulásom után nem is változtattam magatartásom. Munka nélkül akartam élni, loptam, börtömben.

1968 JÚLIUS 29-ÉN SZABADULT 10 éves szabadságvesztés-büntetésből. Szabadulása után a kelenföldi textilgyárban helyezkedett el. Kiváló munkájáért rövid idő múlva művezetői beosztást kapott. 84 automata gép irányítását vezette. Kitiünően. Szorgalmáért, csendes szerénységéért nemcsak befogadta a kollektíva, hanem meg is szerette. Munkájára mindig számítani lehetett. Ha szükséges volt, már a műszak előtt az üzembem volt, ha kellett szó nélkül dolgozott 10-12 órát is, csakhogy a termelés zavartalan legyen. Egy év után kilépett a gyárból.

— Miért? — Kétezer-négy-száz-kétezer-hétszáz között kerestem. Nagy volt a rezsim, feleségemtől elvártam, ötszáz forint gyerektartást kellett fizetni. Alberletben laktam. Ennek bére hatszáz forint volt. — Hogy fogadták kilépését a munkahelyen? — Csak a pénz miatt léptem ki! Az építőiparban helyezkedtem el, mert ott jobban lehet keresni. Fizetésem háromezer forint felett volt. — Említette, hogy feleségétől elvált.

TÍZ ÉV HOSSZÚ IDŐ. Amikor elítéltek, kisfiam még egészen kicsi volt. Szabadulásom után nem ismert meg, nem emlékezett rám. Csak mosolygott, mint akit először lát. Számára idegen voltam, és az is maradtam. Nem találtam meg a módját, hogyan közeledjek hozzá. Hiába vettem játékokat, ajándékokat, segítettem az iskolai feladatok megoldásában, nem oldódott fel... Még a textilgyárban megismerkedtem egy egyedülálló, helyes kis asszonykával. Magányos volt ő is, akár csak én. Megszerettem. Őszintén elmondtam a múltamat. Nem hazudtam. Hiszen előbb-utóbb úgyis kiderült volna minden. Összeköltöztünk, feleségül

vettem. 1970. május 25-én három kiló hetven dekával születték kisfiunk, Csabika. Gyönyörű gyerek. Kiegyensúlyozottan éltünk, hiszen feleségem is kétezer forint körül keresett. Nem voltak anyagi gondjaink, mindenünk megvolt. Sok-sok év után, úgy éreztem, végleg otthonra találtam. Feleségem mellett hamar elfelejttem első házasságom keserűségét.

— Helyzete rendeződött, talpra állt, miért követett el mégis újabb bűncselekményt?

A BAJ AKKOR KEZDŐDÖTT, amikor inni kezdtem. 1971. novemberében a Mester utcában három hulangán leütött. Nyolc napon túl gyógyuló fejsérülést szenvedtem. Azóta fáj a fejem és szédülök. Korábban nem ittam, ettől kezdve viszont beteg voltam, ha egy kocsmába nem mehettem be.

— 1971. december 20-án ittas állapotban bűncselekményt követett el.

— Szabadságon voltam, délelőtt keltem fel. Elhatároztam, hogy elmegyek édesanyámhoz, utána meg feleségem elé a gyárba. A gyerek a bölcsődében volt. Útközben megittam két féldeci konyakot és két korsó sört. Nem mentem édesanyámhoz, hanem újabb kocsmákba tértem be. Itt kétszer három deci bort fogyasztottam. Ittas voltam. Amikor a gyár közelében leszálltam a villamosról, még egy órát kellett várni a feleségemre. Nem tudom, mi történhetett velem, az első lakóépületbe bementem, és az egyik lakás ajtaját vállal benyomtam. Az asztalon konyakos üveget találtam. Meghúztam. Zsebrevágtam négy csomag cigarettát, egy golyóstollat és egy fésűt. Miután végeztem, a maradék italt is megittam. Az előszobában összeestem. A rendőrségi fogdában ébredtem fel.

MUNKATÁRSAI az újságból értesültek a történetekről. Gombás József építészvezető ezzel kapcsolatban a következőket mondta:

— Először azt hittem, hogy azonos nevű, de más személyről szól az újság híradása. Meglepett az is, hogy Cseik Sándor többszörösen büntetett előéletű. Erről nem volt tudomásom. Munkáját mindig becsültem elvégeznie. soha kifogás nem merült fel ellene. Csendes, szerény, szorgalmas embernek tartottam. Nem tudok magyarázatot találni, miért tette, hiszen havi keresete háromezer forint felett volt. Anyagilag nem volt rászoruló, hogy bűncselekményt kövessen el. Munkahelyemre...

—Zimm—

A makacsság ára

Fegyelmi kihallgatásra kellett mennie az egyik elítéltnék, mert amikor azt mondta neki a művezető, dolgozzék rendesebben és szorgalmasabban, azt válaszolta:

— Nekem így is jó. És ha egyszerűen leteszem a munkát?

A művezető igyekezett jobb belátásra bírni az elítéltet, igyekezete azonban eredménytelen maradt. A makacs legény akkor sem volt hajlandó visszainni a gép mellé, amikor közölték vele: ennek a magatartásnak súlyos felelősségrevonás lesz a vége.

Korábban nem volt probléma az üzembem az elítélt munkájával és magatartásával. Most azonban megbokrosodott. Nem folytatta a munkát.

Gyorsan kiállították a fegyelmi lapot. Jelentkeznie kellett a fegyelmi kihallgatásra. Ott már azt mondta: nem gondolta komolyan a munkamegtagadást... Csakhogy büntetésvégrehajtási intézetben nem babaruha az ilyesmi: neked adom, később viszakérem... A parancsnok tíz nap szigorítottal zárta le az ügyet. Azaz, csak akarta lezárni. Alig hangzott el a fegyelmi határozat, a makacs legény kijelentette: most már azért sem megy le dolgozni. A parancsnok is emelt a tételen: tizenöt nap. Az elítélt újabb kijelentése után húsz napra ugrott a meggondolatlanlanság ára.

Teltek a napok, az elítélt egyre kényelmetlenebbül érezte magát a szigorított zárkában, de összeszorította a fogát, és sétálgatva a zárkában fogadkozott: Azért sem... azért sem...

Amikor letelt az első húsz nap, megkérdezték tőle:

— Visszamegy a konfekcióba?

— Nem — hangzott a rövid, de nagyon határozott válasz.

Ilyen rövid volt az újabb határozat is:

— Húsz nap szigorított.

A második húsz nap még nehezebb volt. Azonban sehogy sem akarta megadni magát a legény. Így került sor a harmadik húsz napra. Ez is letelt, amikor ismét megkérdezték tőle:

— Nem szeretne visszamenni a szalagba?

Felemelte a fejét, a hangja nyugodt csöndes volt:

— Akár holnap — majd hozzátette: — Nem hiszem, hogy ezután idegesíteni fog a gépzúgás.

— K —

SZOMORÚSÁG

Gondolom, ismerjük egymást annyira, hogy előttem ne szépsítsek semmit. Valóban sok volt a dolgom. Ilyenkor, bizonyítványosítás után kis lélegzetet veszek, erőt gyűjtök a következő felévez. A gyerekeket viszont szeretem, minden kis gondjukkal, bajukkal, szokatlanukkal és apró szemtelenségükkel együtt.

De hát... a pedagógus is csak ember... jó, jó, tudom, most azt fogod mondani, hogy másféle ember, rábíztak két tucat életet, felelős érték, meg hasonló dolgokat. Engedd meg, hogy tiltakozzam. Egyszerűen képtelenség, hogy mindenről tudjunk, és mindenben ránk háruljon a felelősség, az intézkedés kötelessége. Lehet, hogy akad, aki huszonöt gyereket minden szemrebbensét figyelemmel tudja kisérni — én erre képtelen vagyok.

No, de most már hadd térjek rá Máriára! Hangsúlyozom: vedd tekintetbe, hogy magam is csak egy ember vagyok, és igen tavó állók a mindenhatóságtól... Ötödikben vettem át az osztályt, nem volt velük különösebb gond korábban sem, jól összeszórták kis együtt. Egyforma arányban lányok, fiúk, a kamaszkodni kezdés vívódásaival. Átlagosan csintalanok, és át-

lagosan jók... A kis Mária jószű kislánynak mutatkozott, 4,3-at hozott negyedikből. Kisvárosi iskolában — nálunk, ahol jobbra a magunk eszkábáljuk össze a szemléltető eszközöket — mondhatnám, jó átlag.

Kétszer vagy háromszor eljött a mamája a szülői értekezletre is. Később elmaradt. Nem hiányolom különösebben, a gyerekek semmi baj nem volt. Hetedikig. Most, az első felévig.

Neked is vannak gyerekeid, nem mondom újat: ezekre a fiatal arcokra még nagybetűvel van felírva az életük. Hazudni nem tanultak meg, hallgatásuk legtöbbször felér egy vallomással. Nos, az én kis Máriám már szeptemberben elkezdte a hallgatást. Nem volt cserfes korábban sem, eleinte fel sem tűnt a szótlanlansága. Október táján vettem észre a magam saktárgyánál — magyart tanítok, ez az a tárgy, melyet a gyerekek többsége szeret, és könnyen el is sajátít —, hogy a gyerek tanulmányi eredménye romlik.

Elkértem az ellenőrzőjét. Hármaskor, két kettes, oroszból egy elégtelen is; otthon felejtette a szöveget, hiányosan készítette el a házi feladatát,

satöbbi. Szokatlan volt, a kislánynak korábban a legrosszabb jegye négyes volt. Nem értettem a dolgot. Vártam, figyeltem. Utólag látom: túl sokat is vártam, várakoztam.

A köpenye, a gallérja változatlanul rendes, tiszta volt. A A tízóraija viszont — kevesebb lett. Mindig megfigyeltem, mit és mennyit esznek a gyerekeim, erősen fejlődik a szervezetük, szinte már rögeszmém, hogy ne jöjjenek reggeli, tízórai nélkül az iskolába. Mária azelőtt vajás kiflit hozott, almát, ritkábban narancsot is. A kiflijéről most el-tűnt a vaj, apró, ványadt almát rágott. Nem, nem ehezett, hazudnék, ha azt mondanám, inkább a minőségi különbség tűnt fel az étkezésében.

Egy este — ez közvetlenül a karácsonyi szünet előtt volt, úgy december közepe táján — ráérttem. Valami hajtott, induljak el, keressem fel a családot. Szeptemberben kellett volna családátogatásra mennem, meg is kezdtem, Máriára azonban nem került sor... Földszintes, hosszan elnyúló házban laktak, nem az utcai fronton, hanem hátrább, kis toldalekületben, szoba-konyhában.

Bekopogtam. Az anyja nyitott ajtót, középkorú, sötét-szőke hajú nő. Készségesen invitált beljebb. A kislány a szobában tanult, csak köszön-

Az otthon biztonsága

Már sötét volt, amikor Varga Mihály le szállt a vonatról. Amint újra szülőfalujában érezte magát, úgy elfogta a türelmetlenség és a vágyódás családja után, mint soha azelőtt.

A vasútállomástól negyedórányi járásra laknak, ezért szapora léptekkel vágott az útnak. A viszontlátás öröme fűtötte, röpítette. Minél közelebb tudta otthonát, annál jobban sietett. Kifulladásra ért a házuk elé.

A kutyájuk hangos ugatással rohant a kapuhoz.

— *Hallgass, Kormos! A gazdi jött meg* — mondta és aprókat fűtyentett.

A kutya elcsendesedett, s amikor a férfi az udvarba lépett, halk nyiszítással ugrádozta körbe-körbe.

— *Lám, megismertél* — simogatta meg az ebet az ember.

A ház ablakai világítottak. Mihály felment a verandára. Kopogtatni akart, de hirtelen erős szívdobogás fogta el. Szédülten nyomta le a kilincset.

Sári: a felesége meglepetten nézett rá:

— *Mihály! Hogy kerülsz haza?*

— *Kedvezményel...*

— *Csakhogy újra látlak!*

— *Másfél évig vártam erre a pillanatra* — ölelte át Mihály a váratlan örömtől reszkető asszonyt. Válla összenőtt az ő vállával, és úgy érezte, lassan elmúlik róla az a szörnyű feszültség, amely eddig gyötörte.

A magas termetű, erős férfi ellágyultan csókolta felesége haját, s pergett a könnye. Nyílt a szobaajtó. Misi ke állt meg a küszöbön.

— *Édesapám!* — ugrott az apja nyakába.

— *Misikém! Kisfiám* — szorította magához a gyereket, mint aki soha többé nem akarja elengedni.

Jó érzés volt saját képmására ismerni a kis Misi halványpiros arcában, kíváncsi tekintetében, fekete szemében, az orra görbületében.

Hamarosan Ilonka is feltűnt az ajtóban. Könnyes szemekkel nézett apjára. Piszec orrát a férfi arcához nyomta:

— *Apukám! Édes, drága apukám!*

Sári szívgöngyözte őket. Elégedettség, megnyugvás, gond, öröm, várakozás tükröződött arcán.

A képzelet vetítésvásznán néhány pillanat alatt lepergett előtte közös életük. Jegyességük, esküvőjük, a kezdeti nehéz évek, amikor tengernyi gondnal és bajjal kellett megküzdeniük. Mihály a legválságosabb időszakban is biztos támasznak bizonyult. Fáradságát elmulasztva, küzdött a családjáért. Arra is emlékezett, amikor Ilonkát várták. Mihály az egésznapos aratás után tizenkét kilométert kerekedett, hogy húst, fagyaltot, krémet hozzon neki.

Mihály rajongásig szerette a családját. Minden szabad idejét velük tölti. Együtt játszik, nevet és örül a gyerekekkel. Évekkel ezelőtt, amikor Sári egy alkalommal eltűnődve megkérdezte tőle: hogyan tud mindenről megelégedve nevetni, Mihály azt válaszolta, hogy semmiről sem feledkezett el.

Egyszerű, rendes ember az ő férje. A faluban mindenki tiszteli és becsüli. Annak idején, amikor megtörtént az a baj, amikor híre ment, hogy gázolt és két évre ítélték, inkább sajnálták, mint megvetették.

A falubeliek gyermekora óta ismerik, így aztán jól tudták, mi mehet végbe ebben az emberben. Mihály sokáig küszködött érzéseivel, nehezen talált magára. A munka tartotta benne a lelket.

— *Büntetése ideje alatt is dolgoz, iparkodó lehetett, különben nem engedték volna fél-évvél előbb haza* — gondolta Sári. Aztán meleg hangon szólt a férjéhez: — *Biztosan*

megéheztél. Új az asztalhoz, készítek valamit.

Ilonka átkarolta az apját és az asztalhoz kísértte. Misi széket tolt alá, majd mellé telepedett.

— *De jó, hogy megjöttél. Ugye, nem hagysz el többé bennünket?* — kérdezte a kisfiú.

— *Nem, soha többé nem hagylok magatokra benneteket...*

Ilonka tiszta kötényt kötött maga elé. Kenyeret szelt, tányért, evőeszközt tett az asztalra. Mindezt olyan természetesen, jól begyakorolt mozdulatokkal, mint egy gondos háziasszony.

— *Hogy megnőtt, míg távol voltam* — gondolta az apja. — *A haját is nagylányosan fésüli.*

Sári sonkás rántottát hozott és ecetes paprikát.

— *Egyé! — csendült melegen a hangja.*

— *Es ti? — nézett Mihály a feleségére. — Ti nem esztek?*

— *Mi nemrég vacsoráztunk. Éppen a mosogatóvizet tettem a tűzre, mikor jöttél...*

Mihály maga elé húzta a tálat. Kenyeret tűzött a villájára és a tojásba mártotta. Jó ízűen falatozott.

Sári és a gyerekek mosolyogva nézték. Mihály elvette magát, megrázta a fejét:

— *Az isten tudja miért, de idehaza még ez is jobban esik, mint idegenben a legizebb étel.*



— *Othon minden egészen más, mint idegenben... Még a baj, a bánatot is könnyebben elviseli az ember — szolt az asszony.*

— *Jól mondod, hogy könnyebben, de nem minden nehézség nélkül — állt meg Mihály kezében a villa. — Nagyon nehéz volt nélkülem?*

— *Ami volt, elmúlt, kár azon gondolkodni... Magad is tudod, hogy a virág is eldől karó nélkül, az asszonynak is nehéz támasz nélkül. A gyerekek sokat tudnak ugyan segíteni, de hát így is keserves volt. Ruházni, kosztolni, taníttatni őket, bizony nem kis gond.*

Mihály abbahagyta az evést, odament Sárihoz, megcsókolta:

— *Minden másképpen lesz ezután* — mondta felesége szemébe nézve, s Sári tekintetéből is az otthon biztonságát érezte...

N. F.

ni jött ki egy pillanatra. Nem mertem sokat faggatni kezdetem az asszonyt, mi van a gyerekekkel. Nagyra nyílt szemekkel bámultam rá.

— *Hát... Marika nem mondta meg?*

— *Mit? — hökkentem meg.*

— *Az apja ügyét...* Nem gondoltam, hogy a kislányomat ennyire megviseli...

Elsírta magát. Nem hisztérikusan, nem hangosan. Csendesen, némán folyt a könnyei. Töredék mondatokból rajzolódott ki a kép, és később mélyszélesen szegyeltem magam az elmúlt négy hónap közömbösségemért.

Szabó, az apa két éve ivott. Először keveset, aztán szinte észrevétlenül emelkedett a mennyiség. Jó szakember volt, keresett szépen, egy darabig nem érezte meg a család. Amikor észrevették, az apa megígérte: felhagy az itallal.

— *Titokban ivott tovább* — mondta az asszony. — *Leta-gadni nem tudta teljesen, észrevettük, hogy zavaros a szeme. Pörkölt kávézemeket rá-gott, mielőtt hazajött, de éjszaka nehéz italpára érződött a szobában. Nyár elején aztán... megtörtént. Összeszó-lalkozott egy fiatal fiúval az italboltban, felkapta a szódás-üveget, fejbe vágta indulatá-ban. A fiú koponyaalapit törést szenvedett, mentők vit-ték el. Az uram börtönbe ke-rült garázdaság és súlyos testi sértés miatt.*

Az ítélethirdetésre mi is elmentünk, hiszen mégis csak az uram. Jött a Marikám is, itthon sem lehetett volna tartani. Út mellett, fogta a kis retiküljét, ronggyá gyúrte a fogóját. Figyelt. És amikor kijöttünk, olyan kifejezést láttam az arcán... Nem, soha többé nem akarom ezt látni... Tudja, tanárnő, a kislányom végtelenül szerette az apját. Úgy szenvedett az itallósságától, hogy el nem mondhatom. Megtette, hogy titokban kivitte a szemétre a tele üveg sört, amit vasárnapi ebédhez hozott az uram. Kereste is, de a gyerek hallgatott. Valami megroppant benne... Tudom én, hogy visszasett a tanulásban. Tessék elhinni, próbáltam segíteni. De mit tehetek vele, hiszen a lelke fáj... Tessék csöndesen benézni a szobába. Most is a könyve előtt ül, figyelgetem elégszer. Tanul, aztán felemeli a fejét, néz a levegőbe, és mintha már nem is rátt lenne, a szobában...

Eljöttem Szabóéktól, s napokig rágódtam, töprengtem, mit tudnék segíteni? Mivel adhatnám vissza a hitet ennek a kislánynak? Azelőtt... most már visszaemlékszem rá, a kis Mária sokszor beszélt az osztályban az édesapjáról. Egyszer Szabó összeállított egy igen ügyes kis virágállványt az osztálynak, a kislány hozta be. „Édesapám csinálta” —

mondta, és sugárzott egész kis lénye.

Hét tizeddel lett rosszabb a bizonyítványa az előzőnél. Nagyon nagy rontás ez hetedikben, óriási energiát igényel a helyrehozatala.

Pár napja elhívtam magamhoz Marikát. Csináltam neki narancsszörpöt, süteményt, meguzonnáztunk. Ovatosan szóba hoztam az apja dolgát. Valahogy úgy, hogy az apja még fiatal, jóvá tesz mindent. Hiszen alapjában véve rendes ember, és ha az a nyomorult ital nincs, soha nem kerül börtönbe... Nézett rám, megenyhültek az arcvonásai, csak a hangjában éreztem most is a feszültséget. „Majd hiszem, ha látom” — mondta nyersen, és elfordult. Nem akartam tovább feszíteni a húrt, aztán már inkább a tanulásról beszélgettünk. Valami olyasmit mondtok búcsúzáskor, hogy megpróbál jobban figyelni, ha sikerül...

Tudod, ha tehetném, megírnám az esetét az apjának. Meg azoknak az apáknak, akik most, távol a családjuktól, a büntetésüket töltik. Hogy néha jusson eszükbe: nemcsak saját magukért felelősek. Sokszor, de milyen sokszor akarva-akaratlan bűnhődnek a gyerekeik is...

(A történetet M. városka magyar szakos tanárnője mondta el, Feljegyeztem.) V. M.

ÉRTESÍTÉS

Egy kis faluban aligha lehet títka egyik embernek a másik előtt. Tantiga sem az a hely, amelynek utcáit ne lehetne bejárni tíz perc alatt, a hír meg — mint tapasztalhattuk — gyorsabb is az ember lábánál. Így aztán a községben nem volt senki, aki ne tudott volna arról, mi történt két éve a Tóth család házatáján.

Eles hangú, már-már durva szitkozódásra lettek figyelme-szek a szomszédok. Tóthné állt csipőre tett kézzel a kapuban, és mocskolódott egy megem-misülten eloldalgó fiatalember után.

— *Ha még egyszer meglátom, hogy a lányom körül koslat kapával verem szét a képét! Szentelen csibész. Majd egy ilyen engedel be a családba...*

A fiatalember, akit ily módon megszegényítettek, szintén falubeli volt, Takács Józsefnek hívták. Mindenki tudta, már iskolás korában tetszett neki Tóthék egyetlen lánya, Eva. Es a fiú vonzalma nem maradt viszonzatlanul. A Tóth-lány három kérését is visszautasított, amíg József le-töltötte a katonai idejét.

Takács Józsefet dolgos, szerény, jóra való embernek mondja mindenki a falubeliek közül. De volt egy „rossz tulajdonsága”, amit Tóthné meg-

bocsáthatatlannak érzett: Jós-káké családja szegény volt. Öten voltak testvérek, s bi- zony a szülőknek elég volt felnevelni őket, szakmát adni a kezükbe; arra, hogy házat vásároljanak nekik, már nem telt az erejükből.

A fiatalok titokban tovább találkoztak. Nem volt könnyű kijátszani Tóthné éberségét, segítettek nekik majd-nem az egész falu, időnként még Tóthné hitese ura is, aki úgy vélekedett a lánya és a fiú közötti kapcsolatról, hogy rendes dolog ez, mert szeretik egymást, de hát az asszony-nyal ki merne szembeszállni.

A fiatalok közben meg-egyeztek, hogy József elmegy a faluból, keres olyan mun-kahelyet, ahol lakást is adná-nak, vagy legalább egy jó al-bérletet tud keríteni, aztán akár tetszik Tóthnének, akár nem, Eva is összecsomagolja a holmiját, és meg sem áll új lakóhelyükig. Az esküvőnek sem lehetett akadály, Eva betöltötte a törvény által elő-írt tizennyolcadik évét, ami után már szülői jóváhagyást nem kér az anyakönyvezetől.

De mielőtt végrehajtották volna tervüket, olyasmi törté-ént, ami mindent megváltoz-tatott. Tóthné feljelentette munkahelyének, a termelőszö-vegeteknek a vezetősége. A rátartási asszony a tsz. tyúk-

farmján dolgozott, évek óta rendszeresen eladogatott a ke-ze alatt levő baromfiakból, természetesen nem a közös, hanem a maga hasznára. Leg-nagyobb vásárlója egy pesti kereskedő volt, aki bármilyen tételt hajlandó volt átvenni Tóthnével.

Kiderült az is, hogy az asz-sony két év alatt majdnem húszezer forintot zsebelt be jogtalanul.

Ahogy Tóthné elvonult jól megérdemelt büntetésének le-töltésére, Eva levelet küldött Jós-kának. Megírta az esemé-nyeket, meg azt is, hogy a tsz. szívesen ad munkát, ha visszaszajon.

Az esküvőt egy hónap múlva már meg is tartották. Vendég volt ott az egész falu. A menyasszonytánccon annyi pénz jött össze, hogy kitelt belőle egy új ház teljes ala-pozása. Az emberek ismerték a fiatalok történetét, és ki-mondva, kimondatlanul mel-léjük álltak.

Tóthné pedig — mivel sem a fiatal házások, sem a férje nem merték értesíteni —, kap-ta a községi tanácstól egy hivatalos hangú levelet, amelyben ez állt:

„Értesítem, hogy leánya, Tóth Eva és Takács József tangai lakosok... házasságot kötöttek.”

M. M.

Látogatás az intézetben

Minden nevelőnek jóleső érzés, ha szabadulás után ked-vező hírt kap az egykori el-ítéltről. Akár egy pár soros levél, akár egy képeslap, amelyben valaki közli, hogy megállta a helyét, örömet okoz. Így volt ez a közelmúlt-ban is, amikor az egyik vidéki intézetben személyesen kereste fel volt nevelőjét Haj-dú Sándor.

— *Ne haragudjon, hogy megzavarom, de erre jártam és gondoltam, felkeresem —* mondotta.

Hajdú Sándor két évvel ezelőtt szabadult negyedik büntetéséből. Azok közé tartozott, akik a börtönben fegyelme-zetten viselkedtek, jól dolgoztak. A szabad életben azon-ban csak rövid ideig tudtak meglenni, kisebb-nagyobb bűncselekményekért, legtöbbször csalásért, lopásért kerültek vissza. Éppen ezért örült a nevelőtiszt, hogy szabad em-berként láthatja viszont.

— *Szabadulásom óta a szál-ítási vállalatnál dolgozom, mint rakodómunkás. Nehéz munka, de jól megfizetik —* magyarázta.

— *Hogy alakult a családi helyzete? —* érdeklődött a nevelőtiszt.

— *A feleségemtől törvénye-sen elváltam. A lakást a bf-róság neki ítélte. Albérletben laktam egy ideig. Szerencsére megismerkedtem egy rendes özvegyasszonykával, aki hoz-zám jött feleségül. Rendesen, nyugodtan élünk, nincs okom panaszkodni. Ő is dolgozik, én is, s ami nagyon fontos, nincs anyagi gondunk.*

— *És az ital...?*

— *Szakítottunk. A kény-szerelvonó-kezelés után rend-szeresen jártam kontroll vizs-gálatra, és továbbra is szedtem a gyógyszert. Tessék elhinni, ha az ember nem vágja ki az ablakon, akkor még az ital szagától is undorodik. Csábít-ás persze sokszor adódott és nyilván adódik a jövőben is. Közismert, hogy a rakodómun-kások nem vetik meg az italt, legyen az bármilyen, de ha az akaratérő a csábításnak en-gedne is, akkor ott van a tab-letta... Az még nem hagyott cserben — mosolygott.*

Mindössze ennyit akart mondani volt nevelőjének...

— Zimm —

Kakas-lopta kakas

AZON A HAJNALON, amikor Kakas Géza a városba in-dult, még nem tudta, hogy mi-lyen szerencsétlen nap virrad rá a faluvegi nyárfák mögöl. Csak a bosszúságát érezte, amely egész bensőjét eltöltö-te. Nagy, húsos orra alatt úgy berzenkedtek a szörszálak a méregtől, mint a Miska kan-dúr hátán, ha kutya matat a kert végében. Mert sokmin-dent elbir a kemény férfiemb-ber, de az már mégsem járja, hogy egy kis pálinkarávalóért úgy kelljen körüláncolni az asszonyt, mint pillangó a lám-pafényt. De Terka ma reggel hajthatatlan maradt. Egy fű-zetlapot tett az asztalra, arra volt szép sorban felírva, hogy mit kell hozni a városból. Az-tán kiszámolta a pénzt, gon-dosan forintra, és ment volna kifelé a szobából.

— *Anyus, te!* — szolt utána az öreg a lehető legkelleme-sebb hangján.

— *Na? —* nézett vissza Ter-ka felvont szemöldökkel.

— *Tennél már hozzá egy húszast —* billegett az öreg egyik lábáról a másikra, és szaporán pislogott hozzá.

— *Frászt —* válaszolt az asszony, és eltette az erszényt a köténye zsebébe. Azzal ki is fordult a konyhába, vette a sajtart, és ment a tehénkehez.

Így indult hát Kakas Géza azon a reggelen a városba ki-számított pénzzel.

MÁR A FALU SZELEN JÁRT, amikor megállt egy pillanatra, és megtörtölté izza-dó füstökét. Na, nem volt olyan meleg, csak a feje fájt egyetlen-ül az esti poharzatás em-lékeként.

— *Nohás volt a sógor bora, hogy csapna belé a ménkü —* dohogta csak úgy maga felé, és tovább indult. Úgy határo-zott, hogy gyalog megy a vá-rosba. Nincs olyan messze, és megmarad a buszpénz. Lega-lább ihat egy féldecit. Annyi az ugyan neki, mint éhes lúd-nak egy szem tengeri, de hát mégis több a semminél.

Már jó messze járt a falu-tól, amikor meglátta a kakast. Ott kapirgált vagy négy lé-pésre egy útszéli bokor tövé-be. Jól megtermett, kender-magos volt. Nagy, piros tara-ja ide-oda libbent, ahogy egy gilisztával szorgoskodott. Ka-kas Géza megállt, és csende-sen figyelni kezdte az útjába akadt „névrokont”.

— *Szép állat —* gondolta —, a piacon adnának érte egy százast.

NO, NEM SZOKTA Ő SO-HA ELVENNI A MÁSET, de ez a kakas most felizgatta. És különben is, kié ez a kakas?

Hogy kerül ide, ilyen távol a falutól? Ez csak amolyan „senki állatja” lehet, elva-dult jószág, mert becsületlen baromfi nem csavarog el ilyen messze a háztól. De, hogy az utak mentén nemigen szoktak „elvadult” kakasok kapirgál-ni, ezen nem sokat töprengtet az öreg, hanem levetette a ka-bátját, és kiterjesztve, mint egy lepkehálót óvatosan lo-pakodott a derék kenderma-gos felé...

Vargáné türelmes asszony volt világeletemben. Még akkor sem vesztette el a fejét, ami-kor az ura egyszer szalonná-záskor jóízűen felfalta a drá-ga pénzen vett külföldi tu-lánpánhagymákat. Pedig egy vi-rágszerető háziasszonyt ennél nagyobb bosszúság aligha ér-het. De, hogy kora reggel a piacon a saját kakasát kínál-ják neki, ez már sok volt!

— *Szép a kakas, lelkem, olc-són adom —* kedveskedett az öreg, és fújta félre a tollat, ahogy az asszonyoktól látta.

— *Sárga ennek a húsa, mint az arany. Kukoricán neveltem, nem tápon...*

— *Maga nevelte? —* sikított Vargáné pulykavörösen, s még a keresztet is forogni lát-ta a templom tornyán.

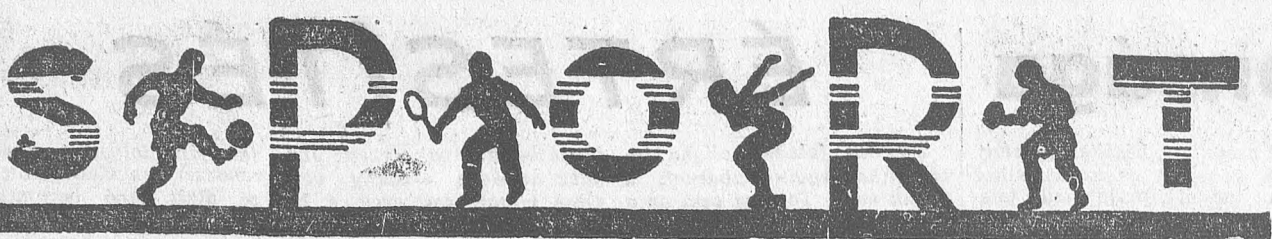
A NAGY KIABÁLÁSRA ÖSSZEFOJTOTT A NÉP, rend-őr is került hamar. Hosszú másodpercekbe telt, amíg Ka-kas Géza megértette, hogy mi is a helyzet. Semmi két-ség: a kendermagos ezé a har-cias asszonyságé, aki most tolvajt, rablót kiált, s a rend-őr sem azért karolt belé, hogy „Bruderschafft”-ot igyanak a sarki kocsmában. Úgy érezte magát, mint a róka, ha hurok-ba szorult a lába.

Hogy Kakas Géza menekül-ni is próbált — nem is va-lami finom módon — azt gon-dolom, mert hatósági közeg-gel való erőszakoskodásért és lopásért ítélték négy hónap-ra. S a baj nem jár egyedül.

Terka asszony a történetek után hallani sem akart az urá-ról. Nem küldött levelet, és nem jött el beszélőre sem.

ESTÉNKÉNT, amikor el-csendesedik a zárka, a sötét-séggel megijönnek a ki nem mondott, súlyos gondolatok is: Vaion sikerül-e még egy-szer visszanyerni azok szere-tét, akik már elfordultak tőlünk? Ilyenkor gyakran gon-dolok Kakas Géza bácsira. A közelmúltban szabadult, s így bűnt — a törvény szerint — megbocsátották. De mit szól-hatott a falu, és hogyan fo-gadhatta őt Terka asszony?

Barta Mihály elítelt Pest megyei Bp. Intézet



Felavatták a főváros első korszerű fedett atlétikai pályáját

Tizennyolc vállalat és intézmény dicséretes együttműködésével, alig fél év leforgása alatt elkészült a Népstadion szomszédságában a korszerű fedett olimpiai edzőcsarnok.

Az impozáns látványt nyújtó létesítmény 3500 négyzetméter alapterületű, több mint 30 ezer léghőméteres, és a vázat 150 tonna acélszerkezet alkotja. A műanyagborítású pályán a 60 méteres egyenes, magasugró-, hármassugró-, távolugróhely elsősorban az atléták számára teremt edzésekre, fedettpálya-versenyekre lehetőséget, de helyet kapnak a csarnokban a kosár- és röplabdázók is.

Az építés idején tapasztalhattuk, hogy a dolgozók körében mily nagy varázsereje van az olimpianak — mondta Németh Imre, a Népstadion igazgatója. — Ha akadozott valahol a munka, az olimpiára hivatkozunk, s a sport iránti szeretet nem ismert lehetlent. A magyar sportolók nevében örömmel veszem át az új edzőcsarnokot.

A beruházást végző Gépipari Beruházási Vállalat vezetői elmondták, hogy elkészítették már a deoreceni, a dunaújvárosi és a balassagyarmati csarnokok elemeit is és csak a szállítás időpontjának közlésére várnak.

Öt bajnoki cím

Túltettek a férfi asztaliteniszszőkön a lányok: a magyar női együttes (Magos, Kisházi, Szendi) megnyerte Csehszlovákia nemzetközi bajnokságát, s utána az egyéni döntőben is újra két magyar versenyző: Magos és Kisházi állt az asztalhoz. A győzelmet, támadóbb játékával Magos szerezte meg.

A férfi egyes döntőbe a svéd Johansson és Jónyer került. Közben kiestek olyan versenyzők, mint a világbajnok Bengtsson, aki Börzei győzött le 0:2-es szettállásról, továbbá Klampár, aki ugyanilyen arányban kapott ki Johanssontól. Az első helyért vívott találkozó magas színvonalú küzdelemben, a svéd asztaliteniszsző győzött.

A páros döntőkben is főszereplők voltak a magyar versenyzők. Előbb a világbajnok Jónyer—Klampár kettős szerzett bajnoki címet, utána

Kisházi a csehszlovák Karlikovával az oldalán nyert a nyugatnémet női páros ellen. Végül a vegyespáros kimonodtan magyar „házi finálé” volt.

Végeredményben a magyar asztaliteniszszők szép sikerrel szerepeltek: a hét szám közül ötben nyertek bajnokságot (Kisházi megosztva Karlikovával), ezenkívül 4 második és 1 harmadik helyezést szereztek.

A döntők eredményei: Női egyes: Magos—Kisházi 3:1 (10, —15, 11, 16). Férfi egyes: Johansson—Jónyer 3:2 (15, —19, —21, 17). Női páros: Kisházi, Karlikova—Hendriksen, Wetzel (NSZK) 3:1 (25, 20, —17, 16). Férfi páros: Klampár, Jónyer—Turai, Orlovski (csehszlovák) 3:0 (17, 19, 18). Vegyespáros: Magos, Jónyer—Kisházi, Börzei 3:2

Hazaérkezett a válogatott

A tervezettnél két héttel hamarabb érkezett haza a dél-amerikai túráról a magyar labdarúgó-válogatott. A küldöttség nem kapta meg idejében a perui vízumot, a vendéglátók különben is, valutáris nehézségekre hivatkozva lemondták a mérkőzéseket.

A megérkezés után Illovszky Rudolf szövetségi kapitány nyilatkozott:

— A csonka túra ellenére is több mint egy hónapig voltunk távol, így nem tudok összefoglaló „villámjelentést” adni — mondta. Beszámolt majd a tapasztalatokról a szövetség elnökségének, s utána a sajtót is tájékoztatom. Amit most kapásból közölhetek: mind a 17 játékos

egészségesen tért haza, Páncsics is meggyógyult.

Illovszky Rudolf még hozzátette, hogy a játékosok viszázatérnek klubjaikba, s a válogatott további előkészületeiről is később ad számot.

Tartalékként utazott, s Páncsics sérülése miatt minden mérkőzésen játszott Kovács József, a Videoton középhátvédje.

— Először jártam az óceánon túl, sok szép emlékekkel tértem haza — mesélte a fiatal játékos a túráról. — Bevaldom, a spanyolok elleni mérkőzés előtt lámpalázás voltam, de a tengerentúlon már sokkal higgadtabban játszottam. A vereségek ellenére úgy érzem, jól ment a játék, rutint szereztem.

Illovszky Rudolf a túra tapasztalatairól

Illovszky Rudolf szövetségi kapitány az MLSZ-ben beszámolt a válogatott spanyolországi és dél-amerikai útjáról.

— Nem változott a véleményem a túráról, még akkor sem, ha nem is úgy sikerült, mint ahogy szeretők volna — kezdte mondanivalóját. — Az volt a cél, hogy egyrészt megőrizzük a folyamatosítást, másrészt újabb labdarúgókat próbáljunk ki.

Illovszky elmondta, hogy Spanyolországban ideális körülmények között készültek, míg a braziliai út nem járt kellő eredménnyel. Hozzátette: úgy gondolta, hogy a bajnokság befejezését követő két hét szünet után a játékosok formába hozása rövidebb időt igényel. Mint utóbb kiderült, elsősorban Bene, Dunai, Zámbo számára ez kevés volt.

— Erről azonban nem a játékosok tehetnek — tette hozzá Illovszky. — Mind a tizenheten a formájuknak megfelelően mindent megtettek, a harminchat pályára lépést, edzést, mérkőzést fegyelmeltemen fogadták. Különösen Géczy, Fábrián, Kovács, a két Juhász, Vidáts, Szűcs és Szőke járt ebben az élen.

Páncsics sérüléséről Illovszky elmondta: a középhátvéd fejelés közben az arcscsontján megsérült, s rönt-

genvizsgálat után kiderült, hogy operációra van szükség. Most már mindezen túl van a kitűnő játékos, s (Vidátscsal együtt, aki szintén sérült volt) teljesen egészséges.

— Bátran állítom, hogy a játékosok felkészültsége legalább olyan jó, mint azoké, akik itthon edzettek — folytatta Illovszky Rudolf. — Azt azonban megmondtam valamennyi játékosnak, hogy nem lehet abból megélni, ami tavaly volt. Csak úgy lehet felkészülni az ideai válogatott találkozóira, ha mérkőzéseket játszunk. Most is láttuk, hogy nem lehet megpihenni a babéron, hanem kettőzött erővel kell a jövőben is készülni. Az egész túra nem változtat eredeti tervünkön, tovább folytatjuk, amit elkezdtünk.

Buda István, a küldöttség vezetője elmondta, hogy a Flamengo elleni mérkőzés előtt két nappal a menedzser közölte, nem érkezett meg a perui vízum, s ezért bizonytalan a további utazás. A találkozó után már csak a menedzser megbízottja jelent meg, hogy a hazautazást intézze. Ezzel kapcsolatban dr. Terpiák András, a szövetség elnöke közölte: az MTS már foglalkozik egy olyan iroda felállításával, amely a magyar sportolók külföldi túsáit intézi.

Új szabály Münchenre

Nevezési minimumot állapítottak meg

A Nemzetközi Torna Szövetség technikai bizottsága Münchenben tanácskozott, és fontos döntéseket hozott. Az idei nyári olimpia előtt — a torna történetében először — a csapatok csak bizonyos meghatározott teljesítmény után vehetnek részt az olimpián.

A csapatversenyben a legjobb 18 nemzet képviselheti magát. Legkésőbb június 18-ig nemzetközi versenyen (semleges bírók működnek közre), a férfi és női csapatoknak minimálisan 510, illetve 340 pontot kell elérniük. Az egyéni versenyzők közül a férfiaknak és a nőknek is 8,5 pontos átlagot kell szerezniük. Az egyéni „nevezési minimum” a férfiaknál 102, a nőknél 68 pont.

Az olimpián selejtező nélkül indulhat a rendező NSZK, valamint a legutóbbi ljubljanai világbajnokság első hat helyezettje, mégpedig:

FERFIK: Japán, Szovjetunió, NDK, Jugoszlávia, Lengyelország és Svájc.

NŐK: Szovjetunió, NDK, Csehszlovákia, Japán, Románia, Magyarország.

Félévi mérleg az olasz labdarúgó-bajnokságról

Az olasz labdarúgás vezetői elégedettek lehetnek az 1971—72. évi bajnokság félédjében. Az A osztály mérkőzéseit olyan nagy érdeklődés kísérte, hogy Milánóban, Torinóban, Firenzében, Cagliariában és Torinóban egymást követően bevétel csúcscsok születtek. Rekordforgalom van az olasz futballban, a Totocalcióban is, ahol a heti nyereményalap már közel egy hónapja meghaladja az 1 milliárd lírát (több, mint 50 millió forint!).

A nemzetközi szereplés terén nem érte az olasz futballot csatlódás: válogatott csapatuk ott van a legjobb nyolc között az Európa-bajnokságban, a BEK negyeddöntőjében az Internacionale, a KEK, negyeddöntőjében a Torino, az UEFA Kupában pedig a Milan és a Juventus képviseli Italia színeit.

Az olasz bajnoki és kupamérkőzéseken a kapusok játszó szerepet, s most ki is tettek magukért: az 1971—72. évi bajnokság őszi idényében 87 esetben nem rezdült meg a háló.

Seeler meghívta Mészölyt

Uwe Seeler és a Hamburger SV elnökeinek aláírásával előlított levelet kapott Mészöly Kálmán, akit a nyugatnémet válogatott csatár meghívott május 1-i hamburgi búcsújátékára.

— A Vasas vezetősége hozzájárulását adta Mészöly szerepléséhez — mondta Orosz Mihály, a klub elnökhelyettese. — Büszkének vagyunk, hogy Európa nagy játékosainak rendezvényén a Vasas is képviselve lesz.

Felmérés

A svájci Lausanne-ban felmérést végeztek a különféle sportágak népszerűségi sorrendjének megállapítására, s ez így alakult: labdarúgás, sí, lovaglás, alpinizmus, úszás, autósport. A felmérés során a megkérdezetteknek még három érdekes kérdésre is választ kellett adniuk. Ime a kérdések és a válaszok százalékarányai: Véleménye szerint, melyik a leglátványosabb sportág? — Labdarúgás (25,7%), autósport (12,3%), jégkorong (11,7%). Az Ön számára milyen sportág a leghasznosabb? — Úszás (18,3%), atlétika (14,4%), torna (13,4%). Milyen sportágat ajánlana gyermekének? — Sí (17,2%), úszás (15,7%), tenisz (9,2%).

Sapporóban már szikrázik a jég...

Jégüldérek és síklirányok; vakmerően száguldo bobversenyzők és szédülétesen bombázó korongozók rendezőjüket rendezik ezekben a napokban a tőlünk távoli Sapporóban. Az 1924-es és 1968-évi olimpia óta most tizenegyszer találkoznak a „hideg sportok” legjobbjai. Igaz, nem lesz aranydöntő — mint a nyári játékokon —, hiszen csak 35 számban avatnak olimpiai bajnokot. Ennek ellenére páratlan versengésre van kilátás. Japán, az olimpia házigazdája mindent megtehet, hogy felejthetetlen napokat biztosítson vendégeinek, no meg a versenyzőknek, akik között természetesen ott lesz a legutóbbi, a 65. műkorcsolya Európa-bajnokság legtöbb részvevője is: Ondrej Nepela, Szergej Csetveruhin, a Rodnyina—Ulanov kettős, Beatrix Schuba és a gőteborgi „Jéghét” legnagobb szenációja, a kis Sonja Morgenstern is. Szépségben és látványosságban tehát Sapporóban sem lesz hiány. És az érmeiken hogyan osztoznak meg? Rövidesen az is kiderül...

A Chelsea a közép-amerikai bajnok ellen

Az 1971. évi KEK-győztes angol Chelsea az UEFA felkérésére ez évben megmérik a Közép-Észak-Amerika bajnokságot oda-visszavágó alapon.

A londoniak nyáron szeretnék lejátszani a találkozókat. Hogy kivel kerülnek szembe, az még nem ismeretes, ellenfelük az Egyesült Államok, Kanada, Mexikó és a Brit Antillák legjobbjainak körmérkőzéséből kikerülő győztes lesz.

Rajt: Franciaországban

Villányi Zsigmond, a világbajnoki ezüstérmes öttusász múlt évben szerzett bokasérülése csak nehezen gyógyul — panasolta Nagy Imre szövetségi kapitány. A fiatal sportoló ezért még mindig nem tudott ugyanolyan erős edzéseket tartani, mint Balczó András, Kelemen Péter, Bakó Pál vagy a keret többi tagja. A szakvezető reméli, hogy a március végi első nemzetközi viadalon, amelyre Franciaországban kerül sor, már szintén teljes értékű tagja lehet a magyar válogatottnak.

Niculescu optimista

A Fotbal című román hetilap interjút készített Angelo Niculescu szövetségi kapitánnyal a román válogatott felkészüléséről, a magyarok elleni Európa-bajnoki találkozóról.

— A magyarok elleni kettős találkozó olyan, mint a többi mérkőzés — mondta a szövetségi kapitány. — Nem akarom lebecsülni a magyarok játékerőjét, de az utóbbi időben erősebb együttesekkel találkozunk, olyanokkal, amelyek a Jules Rimet Kupa védői, illetve volt védői közül kerültek ki. Nagyon optimista vagyok a két EB-selejtező előtt.

A müncheni olimpiai stadion avató mérkőzése május 24-én, az NSZK—Szovjetunió barátságos találkozóján lesz.

Négy héttel a rajt előtt Minden csapat a fedélzeten

Már csak négy hét a tavaszi bajnoki szezonig! A csapatoknál az edzők már az összeállítások török a fejüket, s mind több az edzőmérkőzés. Öt csapat külföldön túrázik (a Vasas Peruban, a Honvéd Szíriában, a Diósgyőr, a Rába, a Salgótarján Jugoszláviában), a többiek itthon próbálják ki erejüket — az időjárás jóvólából jó játéktereken.

Az együtteseknél minden játékos a fedélzeten, s már a tengerentúli túráról hazaérkezett válogatottak is részt vettek a barátságos találkozók.

Rövid beszámoló az edzőmérkőzésekről:

Ferencváros—Ganz Villany 11:2 (6:0). Gólok: Branikovits (4), Kú és Német (3—3), Albert, illetve Hamuth és Nagy 11-esből. A zöld-fehérek két nap alatt 205 percet játszottak, és 21 gólt lőttek (szombaton a Kinizsi Húsos ellen 10:2 volt az eredmény). Az összeállítás ez volt: Géczy — Novák, Vépi, Bálint, Megyesl — Juhász, Kú — Szőke, Branikovits, Albert, Rákosi. Csere: Vörös, Martos, Horváth, Erős, Fűsi, Németh, Bartosik.

Egyetértés—Április 4. Gépgyár 6:0 (3:0). Gólok: Szurómi és Halápi (2—2), Katona, Weimper. Az elsőosztályú csa-

pat a kemény talajon is jól használta gólhelyezeteit. Az Egyetértés a két féldőt csaknem teljesen más-más összeállításban játszotta.

Tatabánya—Győri MÁV 6:1 (4:1). Gólok: Tóth (3), Kőműves (2) és Tóth F., illetve Győmrei. A bányászcsapat Rothermel (Csepész) — Horváth, Kovácshegyi, Nyírkó — Vízkeleti, Laczkó (Arany) — Szabó, Kőműves, Tóth K., Tóth F., — játékosok gólokban is megmutakozott.

Videoton—Salzburg Austria 10:0 (5:0). Gólok: Bodnár és Wollek (3—3), Nagy II., Karsai, Burka, Schönberger (ön-gól). Már az 5. percben elkezdődött a gólgátlás, és a tíz gól mellett még öt kapufát is lőtt ellenfelének, amely pedig előkelő helyet tölt be az idén az osztrák bajnokságban. A Videoton összeállítása: Szabó — Nagy III. (Posch), Kovács, Fejes, Mester — Hartyányi, (Miskei), Burka (Kácsor) — Wollek, Nagy II., Karsai, Tieber (Bodnár).

Pécsett folytatódott a torna a Dunántúli Napló kupájáért. Eredmények: Komló—Pécsi Érc 1:1, Pécsi Helyiipar—PEAC 2:1, PVSK—PBTC 2:1, Pécsi Dózsa—Pécsi Bányász 3:0.

RÖVIDEN

Május 21-én Bukarestben játszotta a Dánia elleni olimpiai selejtező visszavágóját a román válogatott.

Korai volt a BVSC-úszók öröme. Egy hónapja már, hogy elkészült az ötvenméteres medence sátorozása, de versenyekre az uszoda még mindig nem alkalmas. Littomerczyk Mária edző szerint a kipróbált világítóbereendezés nem megfelelő. Most a szakemberek új megoldáson törnek a fejük.

Skócia csak abban az esetben fogadja el a brazilok meghívását a nyári mini labdarúgó VB-re, ha az angol és a skót klubok átadják a legjobb játékosokat a nyári szabadság idején a válogatottnak.

Sokan csak mosolygós ábrázatairól ismerik az ezerarcú futballt: a gókirályok, a bravúrosan védő kapusok, a győztesek a „napos oldalon” sütkéreznek. Szlánci Istvánná, az MTK labdarúgójára csúnya grimaszt vágott a labda. Sportőr 1970-ben műtöték meg a Spörkörházban, majd tavaly az Orthopéd Klinikán került a kés alá. Utólagja a két-fehérek színében a 2:2-es FTC elleni mérkőzésen játszott a Hungária úton, s mint a napokban kiderült: ez volt a búcsúmérkőzése. Tüzetes röntgenvizsgálatok után Glauber professzor megállapította, hogy a 27 éves játékos jobb bokáján folyamatosan „csontgyöngy”-elváltozások következnek, s ezek miatt pályafutása abbahagyására kényszerül. A családosa február 18-án napja kislánya születését — hamarosan hazautazik szülővárosába, Szegedre, de mint mondotta, az MTK szurkolója marad, s azért szorít, hogy a két-fehérek ne búcsúzzanak el az NB I-től.

Jugoszláviai edzőtáborozásra utazott a lengyel labdarúgó-válogatott. Az indulás előtt adták át a tavaly 50. válogatottságához érkezett Lubanskiának a lengyel sportérdemérem arany fokozatát. A keretben mindössze egy újonc labdarúgó található, a hátvéd Polak.

Francia meghívás érkezett az Ottusa Szövetségbe, a Fontainebleau-ban március 25—április 2-áig tartó megrendezésre kerülő viadálra. A meghívást a magyarok bizonyosan elfogadják, és így az alapozási időszak végén négy öttusász vesz majd részt az első nemzetközi viadalon, amelyet áprilisban a hazogományos jereváni találkozó követ.

Robert Fischer Hollandiába érkezett, és tárgyalásokat folytat Max Euwevel, a nemzetközi Sakk Szövetség elnökével a Borisz Szpasszki elleni világbajnoki döntő időpontjáról és színhelyéről. Euwe azt javasolta, hogy májusban kezdődjen a küzdelem. Fischer viszont úgy nyilatkozott, hogy júniusban, vagy inkább júliusban akar játszani. Fischer a színhelyvel kapcsolatban fenntartja korábbi véleményét: ott játszik, ahol a legtöbbet fizetik.

A legvadabb

Franciaországban szavazást rendeztek arról, hogy melyik volt az elmúlt év legvadabb futballmérkőzése? Az első helyre holtversenyben két mérkőzés került: a Chaumont—Lille találkozózt másfél órással nézőtér botrány követte, szaporán repültek az üvegek, míg a Brest—Avignon viadalon hat játékos állították ki vereségüket. A vita még folyik a holtverseny eldöntésére.

Február második felében Jugoszláviába utazik a Tatabánya. Első mérkőzését 19-én játssza Brekon, 20-án Vinkocin, három nap múlva Eszéken lép pályára.

Evek óta a vívók és a vízlabdázók az OSC legeredményesebb sportolói. A napokban barátai beszélték el, hogy az OSC vízlabdázói az OSC legeredményesebb sportolói. A napokban barátai beszélték el, hogy az OSC vízlabdázói az OSC legeredményesebb sportolói. A napokban barátai beszélték el, hogy az OSC vízlabdázói az OSC legeredményesebb sportolói.

Fennállásának 50. évfordulóját ünnepli az idén az Elektromos. A nagy múltú egyesület, amelynek annak idején olyan labdarúgókat játszottak, mint Hildegkúti, Bérzse, Pázmány, most azzal büszkélkedhet, hogy tizenegy szakosztályban majdnem ezren sportolnak. A héten elkészült a jubileumi program — ebben is segítettek Marton Tibor, a sportot szerető igazgató —, s a műsor a tavasz folyamán ünnepi közgyűléssel kezdődik, amelyet az öt évvel ezelőre bemutatott, naranyaszabású kiállítás követ. A pályán egész napos műsort rendeznek többek között az egykori labdarúgók részvételével. A régi szép emlékeket idézi majd a hová a jubileumi műsor nagy részét villanyfény mellett, a Latorca utcában bonyolítják le.

A Dunakeszi Sportacuss Kézlabdapályáján átadták a társadalmi munkával készült jégpályát. A Mechanikai Laboratórium segítségével reflektorokat is szereltek bönzákra, s így a jégpálya este is használható.

Harmadik hete tartózkodik Kanadában Lemhényi Dezső vízlabdázó és játékvédő, s a francia Angella társaságában előadásokat tart. Az 1976. évi olimpia rendezői nagy szeretettel fogadták a két európai szakembert. A kanadaiak mindent elkövetnek, hogy emeljék vízlabdasportjuk színvonalát, ezért a következő években is több neves edzőt szándékoznak meghívni.

Színház Képzőművészet zene irodalom Film

KOMJÁT ALADÁR:

A DÓZSA-VÉR

Vörös folyó. A Dózsa vére. Sok úri kéz, sok gyáva kéz remegve gátat hord eléje. Szörnyű jaj-éjszakán fakadt S azóta szinte egyre égőbb. És egyre bimbőlőbb a mélye,

Ma még a gátak állva-állnak. Kívénhedt zsellér-földeken görbödve markol az alázat. De holnap már ordít az ár az átkozott romok fölött és minden, minden vérbe fül: A Dózsa-vér az úr, az úr!

Harcinót éve halt meg Komját Aladár, a szocialista irodalom jelentős egyénisége.

A Nemzeti Színházról a Margit-hídig

Gyalog, szemerkélő esőben, lassan, baktatva, november hatodikán este — hány éve is? hét-nyolc? A Körút s a Rákóczi út sarkán még állt a Nemzeti Színház, Hártyi néni földszinti színészbüféje még működött, ott volt valami dolog, amikor egyszerűen csak föl-tűnt Maklári Zoltán, a november hetedikét ünneplőről jött az Erkel Színházból; körülpillantott a kis helyiségben, néhány szót váltott pályatársával, elindult a kijárat felé. — Maga nem jön? — kérdezett rám váratlanul.

A kérdés: ritka meghívásnak számított, Zoli bácsi inkább kitért a színházi újságírók elől, mintsem hívta volna őket. Hogyne mentem volna...

— Volt nálam nemrég egy külföldi újságíró — mondta — és faggat, beszéljek neki nagy szerepeimről. Nekem pedig hirtelenjében egy sem, érti! egyetlenegy sem jutott eszembe. Jaj de furcsa volt. Pedig ugye játszottam Zubolyt, Kentet, Pícsúrt, Orgont, meg Argant, aztán a revizorban a polgármestert, játszottam Ványa bácsit...

Lassan baktatva, szemerkélő esőben, gyalog. Az újságíró hallgatott, nem kellett kérdeznie sem; a színész beszélt. Pedig nem szeretett interjút adni. Nem is volt az szórabírás, monológ inkább, egy nagy művész erre-arra emlékező, csapongó magánbeszéde. Rákóczi Szidiről, s a színészlelkőljáról; hadifogságáról, Olaszországról — amelyet nem jó úgy látni, ha viszik az embert, ha bikacsökkel parancsolgatnak neki; az első szerepről; az egykori sikerdarabban, a Névtelen asszonyban a pinéért játszott, Márkus Emília oldalán; a Renaissance Színház Hamlet-előadásáról: ő volt a második sírásó.

— Csorot kedvelt engem — mesélte — nem tudom, miért, de kedvelt. Egyszer szerződés nélkül voltam, Csorot megtudta; szólt, hogy majd szól egy színigazgatónak.

Szemerkélő esőben, gyalog, lassan baktatva. Az eső is mintha merengett volna: meg



A Föltámadott a tenger című film Bem apója

sem szűnt, rá sem zendített jobban. Ezzel a lassú ütemmel egy ritmusban áradt Maklári Zoltánból a szó. Ha rejtett magnetofon van a zsebemben, most megvolna minden mondata. Így inkább csak a hangulata maradt meg annak a körüti monológnak. Egy-egy megállás az útkeresztződéseknél. Peiszthetairosz beszélt, Tiborc beszélt, az öreg Billy Rice beszélt, Doolittle, Dandin György, Szellemfi, Bem apó.

Hetvenöt éves, április 16-án született, Shakespeare-rel egy hónapban. Ilyenkor már alig várja, hogy balatonfüredi kertjében kapáljon. Nem szereti a pátoszt, az ünnepélyességet. Ha felköszönténem, elhárítaná: ne emlegessem po-jáca (ez a kedvenc szava a színészre!) éveinek számát. Körút végére, a Margit-hídhöz értünk, így fejezte be emlékezéseit:

— Na, most jól kibeszélgettük magunkat. Tíz évig nem mondom magának semmit...

Drága Zoli bácsi, tehát meg két-három esztendő, és — jelentkezhettek?

D. L.

Öt év alatt tizenkét nemzetközi díj

Ismét értékes nemzetközi elismerést vívott ki hanglemeggyártásunk: a napokban elnyerte a Francia Nemzeti Hanglemezakadémia (Académie du Disque Français) nagydíját. A díjnyertes lemez Schönberg: Pierrót lunaire című dalciklust tartalmazza, valamint két Webern- és egy Boulez-művet foglal magában. Öt év alatt ez a tizenkettedik alkalom, hogy hanglemeggyártásunk nagydíjat vív ki a nemzetközi hanglemeggyártásban.

A mostani, tizenkettedik díj odaítélésénél a zsüri legfőképp a felvétel művészi értékét, előadását és minőségét honorálta. A dalokat előadó Sziklay Erika és Mihály András vezényelte Budapesti Kamaragyűttes kitűnő művészi teljesítményéről felső fokkon nyilatkozott a párizsi zenei szakosztály. A francia zeneélet legismertebb kritikusainak véleménye szerint a magyar Pierrót lunaire-felvétel az eddigi legjobb ilyen produkció.

A Grand Prix-t nyert lemez rövid franciaországi pályafutása alatt máris több száz példányban fogyott el; itthon eddig ezerkétszáz példányban kelt el, ami modern művek esetében nagyon szép eredmény.

ÚJ KÖNYVEK

EGY KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖNYV

A Corvina kiadásában látott napvilágot — Szigethi Agnes szerkesztésében — egy színes felvételben is bővelkedő füzet, amely Georges de La Tour festészetét mutatja be. Jól kiválogatott — és ami ritkább: tipográfiaiag is megfelelően reprodukált képek segítségével a XVII. században élt francia festő éppen legkiválóbb műveit sokáig különböző kortársainak tulajdonították, ma már tudjuk azonban, hogy a fény-árnyék hatások szokatlan merészségével dolgozó művész kor művészetének egyik legnagyobb alakja volt. E kis könyv fel-tudja villantani e céltudatos művész alkotói profilját.

A „Műhelytitkok” sorozat keretében — ugyancsak a „Corvina” gondozásában — jelent meg Karátson Gábor „A festés mestersége” című, igen ügyes, szintén szépen illusztrált könyve. Nyilván nem az a célja e kötetnek, hogy aki áttanulmányozza, abból festő legyen, hanem hogy megértse a különböző stílusokat és azt, ami a különböző stílusok, irányzatok mögött van. A könyv egyik legszebb fejezete a „Vajda Lajos és a szegénység” címet viseli. Vajda példáján mutatja meg a szerző, hogyan lehet a két látszólagos véletel — a formai fegyelmességet és a színek szabadságát — a legerősebb hatású utköztetni, és ezzel dialektikus összhangba hozni.

A HALHATATLANSÁG SZAMÁRFÜLEI

Alcíme szerint ez a testes kötet Lassu Tamás zeneszerző emlékiratait tartalmazza. Olvasó is tudja, hogy e név aktív. Mögötte a zene-művészek induló ifjú kritikus, maga Keszli Imre regények, színművek, zenekritikák hívatott alkotója és az ő személyes élmény-nyaga húzódik meg. Keszli ebben a regényben többre vállalkozik, mint a szokásos zenész-életrajz regények szerzői. Egy művész fejlődéstörténetébe ágyazva századunk zenéjének történetét, írja meg. A közvetlen élmény hitelével vonultat fel nagy, stílusformáló művészeket. Regényének hitelét — fról hitelt — mélyíti az ironikus resignáció, amivel hősét, önmagát, munkáját szemléli Lassu Tamás, az emlékiratok írója. „En csak éppen, hogy életem, gondolkodtam és próbálkoztam, saját színvonalamon. Ugy rekonstruálni, ahogy volt! Az egyszerű a nehéz!... Fél évszázadon át mustráltam, és nem ment. Íróvá ezekkel a jegyzetekkel neveztem ki magamat!”

Keszli-Lassunak sikerül rekonstruálni, „ahogy volt”, azt az izgatottan kultúrigenyes, kissé sznob módon újat kereső polgári értelmiségit világot, Lassu elindította — azt a háttér nélküli, saját tagában értetlen polgári környezetben is szépen rejtget — amelyik mégis fel- és kirepítette volt nálunk is néhány nagy művészpályának. És az átlag zenei regények pátosza, hamisan értelmes felhangjal nélkül sikerül végigvezetni Lassu Tamás regényes életútja közben Európa zenei központjain, érzékeltetve alkotó légkörüket, és megértetni modern zenei törekvéseik felvilágosító, kudarait, forradalmi lázait.

A társaság még alig egy órája ült együtt, de a hangulat már olyan emelkedett volt, mint máshol szilveszterkor éjfél után. Igaz, hogy Golics Dezső igazgató nem fukarkodott a kubai rummal, a szovjet vodkával és a francia konyakkal. Bokody elvtárs, a főmérnök meg is jegyezte, hogy „a jó isten áldja meg őt, aki kitálalta az önálló exportjogot!”

A vidám társaság legboldogabb tagja azonban Csemetke Ödön könyvelő volt. Ez érthető, hiszen először részvételében abban a kitüntetésben, hogy igazgatója a lakásán vendégül látta, vagyis bevette a barátai közé, s ez bizony sokat jelentett. Csemetke tudta, hogy milyen sokat. Boldogságát még az sem zavarta, hogy az ő fülebe is eljutó pletyka szerint az igazgatót kegyet valójában feleségének, a még mindig kívánatos Zsófinak köcsönheti.

Újra töltöttek, úra ittak, majd eloltották a villanyt, s gyertyát gyújtottak. Ekkor Golicsné kisuhand, aztán visszasuhant, és mindenki elébe rakott egy pohár jég-hideg csokoládékrémet, tejszínhabbal. Csemetke, aki imádkozta a csokoládékrémet, úgy meghatódott, hogy legszívesebben az igazgatóné elvtársnő lába elé rakta volna mindenestől, úgy, ahogy van — se! — ezt az egész világot.

A többieknek is ízlett a krém, dicsérték is hangos szóval, az asszonyok pedig a receptért rimámkodtak. Csemetke épp azon törte a fejét, hogy licitálhatna rá az elismerő jeltűkre, amikor apró, de annál kétségbeesettebb sikoly némitotta el az általános zsigabást.

A következő pillanatban mindenki feléjük fordult, pontosabban Zsófi bámulak. A férfiak fölugrottak, a nők jajgattak. Mire azonban Csemetke fölfigyelt, mi-ről, illetve kiről is van szó, Zsófi már mosolygott.

— Semmi, semmi! — mondta. — Csak egy kis idegrángás. Olykor elő szokott fordulni. Ugye? — nézett jelentősen a férjére.

— Ó, igen, olykor... —

A CSEL

mondta a jól nevelt férj, és segített mosolyogni a feleségének. — Bocsánatot kérünk.

A társaság megkönnyeb-bülten folytatta a kanalazást. Csemetke pedig oldal-ba bökve a feleségét, a fo-gai között sziszegte: Meg-örültél? Az asszony csak a szemével intett. A könyve-lő követte a tekintetét bele a pohárba, de a gyertyafény-nél nem sokat látott, tehát újra sziszegett: „Mi az?”

— Légy — sziszegte visz-sza az asszony.

— Hm! — mondta spon-tán Csemetke, majd ezt lep-lezendő, krárogott. — Khm! — aztán szólt parancsolón. — Edd meg! — s hogy látta felesége riadtan tiltakozó szemét, odasúgta: — Nem lesz tőle semmi bajod.

— Inkább a halál — su-togta a felesége.

— Gondolj a gyerekekre! — sziszegte a férje.

— Mi az édeském, nem iz-lik? — kérdezte ekkor Go-licsné, mert feltűnt neki, hogy Zsófi csak kavargatja a krémet.

— Félte a vonalait, he-he... — sietett válaszal felesége elébe a könyvelő, s hirtelen kikapta kezéből a poharat. — En nem fél-tem!

Ezután olyan hősi elszá-nással ragadta meg a kana-lat és rakta a légy alá, mint annak idején Dugovics Ti-tusz cselekedte a szőlővel. Már emelte is a szája-hoz, amikor Zsófi spontán a ke-zére ütött, s kiáltott: Nee!

A házigazda föl pattant, megnyújtotta a nagy csil-lárt, és a hirtelen fényben hunyorgó Csemetkéhez ugrott: „Mi van magával, Zsófikám?”

— Ödönkém meg akarta enni a legyet — ptyeredett el és szólt őszintén az atyai hangtól megindult asszony.

Most Golicsné sikított sértetten, aztán fölboldult az egész társaság. Minden-ki beszélt, kajánkodott, példalózott. Csak ketten ül-

tek csendesen, magukba roskadva: Golicsné pipacs-pirosan és Csemetke hullá-halványan.

— Kérem — szólt ekkor Mitár, a diszpécser — én láttam, amikor berepült az a légy. Ilyenkor ősszel...

— Még most is, hogy mo-zog a kis lába — vágott közbe egészen egyértelmű hangsúlyozással Bokodyné.

— Bevallom — állt föl Gerzson főosztályvezető, a híres jópofa —, én vagyok az oka az egésznek. Ugyan-is az én orrom hegyére szállt az a légy, de elker-gettem. Ezért lett bánatában öngyilkos.

Golics közben sajátkezű-leg kikapta a krémes poharat Csemetke meggémbere-dett ujjai közül, és fogta, hogy kivigye, de egy lépés után megállt. Nevetni kez-dett, és úgy nevetett, hogy majd összedől a ház.

— Ime, a légy! — csippen-tette ki a pohárból a bot-ránykózót, s körbe mutat-ta, mint a cirkuszi mutatvá-nyos.

És mindenki megnézte, és mindenki látta, hogy nem csalás, nem ámitás: a légy valójában egy szem szegű-szeg.

Jót nevettek, még jobba-kat ittak, és a társaság vi-dám hangulatban volt együtt éjfélig.

Odahaza Csemetke, mi-után a levegőn és a moso-kodás után kijózanodott, szemébe nézett a feleségé-nek.

— Valld be, te kis hamis, hogy ezt az egész légyhis-tóriát csak megjátszottad.

— Talán nem jól csinál-tam?

— Akár egy színész! De miért akartad megszegényi-teni azt a szerencsétlen asz-sonyot?

— Miért? Csak ő híresz-telhet mindenfélét rólam?

— Ugyan, ugyan... Rólad úgy sem hiszik el az ő hí-reszteléseit.

— A legyet azonban hol-nap már az egész gyár fog-ja beszélni — nevetett kajá-nul az asszony.

S. L.

JEAN KÉTSZER

Jean kérem, vesse be az ágyakat!

Jean kérdése a vízsz. 1. sz. alatt található.

Jean kérem, hozzon egy bányászcsaklyát!

— Minek, uram, a csá-kány?

A választ lásd a függ. 14. sz. alatt.

Vízszintes: 14. Kihajt (pl. állatot a karámból). 15. Zenei kifejezés (hal-kan). 16. Indok. 17. Valamely valuta nemes-fémalapja. 19. Burgonyamélt. 20. Buzdító szócsoka. 21. Szeretias. 22. Lengyel hírtügyön-ség. 24. Páros, németül. 25. KEG. 26. Futball-trofea. 27. ... al Rasid (bagdadi kalifa). 29. Szovjet folyó. 31. Szeg-let. 32. Olasz zeneszer-ző (Francesco, 1684-1775). 34. Hideg... (magyar film címe). 36. Kettős betű. 37. A ser-tés húsának része. 38. Meggyőződés. 40. Madár, cigareta és emelő. 41. Fehő, vagy kód okozta homály. 42. Gyorsbeszé-dők. 44. Helyrag. 46. Iskolai tantárgy. 47. Sze-negál fővárosa. 48. Mo-libén. 49. Hatóságilag lefoglal. 51. Piperecikk. 52. Francia férfinév. 53. A játékevezető „hangsze-re”. 55. Ezt bizony nem szabad. 56. Római 101. 57. Biróságí perék sze-replője. 59. Egyengetés. 61. Vízlabdacsapat. 62. A vízvezeték része. 64. Régi írásmód. 66. Keser-venes sár a csecsemő. 67. Női név. 69. Félig ked-ves! 71. Szomorú. 72. Orgánum. 74. Mutatószó. 75. Író és költő (Antal). 77. Adogatás a tenisz-

15x15 crossword puzzle grid with numbers 1-33 indicating starting points for words.

ben. 78. Ady egyik álne-ve volt. 80. A bruttó ár-melől és fogyasztási ár-közötti különbözet. 82. Aláír. 83. Előd. Függőleges: 1. Mész, legendás. 2. Állatpólv-igéje. 3. Gyapjúszövet-igéje. 4. A szerelem iste-nél az ókori görög mito-lógiában (idegen helyes-írásal). 5. Vázon ké-szülő belőle. 6. U. L. 7. Micsodán? 9. Nagy fran-cia szász (Harry, 1883-1943). 10. Utálatos. 11. Férfinév. 12. Mással-hangzó, kiejtve. 13. A huszas évek legendás hírvé svéd újsója (Borg). 14. Nagy osztrák kar-mester. 22. Betétség. 23. Ókori nép. 24. Kutya igéje. 27. Nyálkahártya-gyulladásban szenved. 28. NTE. 30. Színművész (József). 32. Szinpadi (József). 33. A gerely kido-bása. 35. Hegycsúcs. 37. Gyarmatosító telepés. 39. A körműves munkája. 41. Enekes. 45. Julius Caesar vetette el. 47. A latban a névszók ra-gozásában a részeshatá-rozó esete. 50. Házállat nőténye. 54. Arcszín. 58. Békés megyei köz-ség. 59. Tengeri halak sóval tartósított ikrajá. 60. Sportszervünk. 63. Spanyol férfinév. 65. Tévé-operatőr (Anna). 68. Magyar családnév. 70. Pórus. 72. ... és va-ló (Petőfi-vés címe). 73. Férfinév. 76. Főszakács. 77. Félig szereti! 79. AAAAA. 81. Szintén ne. 82. Szent idegen röv. Beküldési határidő: 1972. február 26.

Mély részvétellel búcsúztatták el Uitz Bélát

Jó barátok, ismerősök, tisztelek sokasága, a magyar művészi élet képviselői mély részvétellel vettek végső búcsút a Mező Imre úti temetőben Uitz Bélától, a XX. század egyik kiemelkedő festőművésztől és grafikusától, a párt, a magyar és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom régi harcosától, a Szovjetunió érdemes művésze címmel ki-tüntetett alkotóművésztől. Ilku Pál, a KB-tagja, műve-lődésügyi miniszter búcsúzott Uitz Bélától, aki mint mondot-ta — századunk forradalmi művészetének egyik úttörő mestere volt.

vésre, harcra mozgósítsa őket. Hűséges és tántoríthatatlan volt politikai céljaiban és művészi eszméiben. Fiatal korától mindvégig szolgálta a forradalmat, kitar-tott — bármilyen nehézségei támadtak is — eszméi mellett. A Tanácsköztársaság idején — már elismert, külföldön is díjat nyert művészként — hozzájárult a proletárfiatalok képzőművészeti iskolájának megszervezéséhez, védelemre toborzó, mozgósító erűjű plakátokat alkotott, nagyméretű kompozíciókat készített az első szabad május elseje megün-neplésére. Az ellenforradalom győz-ele után emigrációba kényszere-lt: Bécsben, Párizsban és Londonban dolgozott, majd 1926-ban a Szovjetunióba költözött, ott élt és alkotott 1968-ig, hazatéréséig. A magyar képzőművészet nagy halottját a temető mű-vészparcellájában helyezték végső nyugalomra.

Kidolgozzák a munkavállalási tanácsadás új rendszerét

Ülést tartott a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága

Budapest sajátos munkaerő-helyzete és oktatási központ-jellege miatt a fővárosban különleges fontosságú a fiatalok pályairányítása — mutattak rá a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága ülésén, amelyen a munkaügyi és művelődésügyi főosztályának erről a témáról szóló jelentését tárgyalta.

A fővárosi üzemek, vállalatok létszámhelyzetét az évek óta fennálló munkaerőhiány jellemzi. A munkaképes korban levő férfiaknál teljes a foglalkoztatottság, a nők 90 százaléka szintén dolgozik. A Budapestet elhelyezkedő vidékiek aránya a megyék fokozódó iparosodása következtében évek óta nem változott lényegesen. Ilyen körülmények között a munkaerő-utánpótlást szinte kizárólag az iskolából kikerülő fiatalok jelentik. A nyugdíjasok számának növekedése miatt azonban ez a forrás nem jelent százszázalékos megoldást. Növeli a gondokat, hogy a nehéz fizikai erőkifejtést követelő, vagy a bérézésben kevésbé előnyös munkahelyek népszerűtlene, s alig várható, hogy az ilyen munkakörökben immár krónikus létszámhiányt az elhelyezkedő fiatalok számottevően enyhíthik majd.

A pályaválasztási döntés lényegében az egyének, családok joga, s azt semmiféle intézmény nem vállalhatja át — hangsúlyozták az ülésen. A kelendő időben nyújtott helyes tanácsadás azonban jelentősen megkönnyítheti a pályaválasztással kapcsolatos elhatározásokat. Az ilyenfajta tevékeny-

ség színvonalának emelésére az elmúlt években számos intézkedés történt. Például az általános iskola ötödik évfolyamától kezdve az osztályfőnökök fokozottan törekednek a tanulók képességeinek alaposabb megismerésére, s a diákok rátermettségét, elképzeléseit figyelembe véve, megfelelő szakmákat, iskolákat javasolnak számukra. Az iskolai pályairányítási munka eredményességét bizonyítja a szakmunkásképzésben részt vevő fiatalok számának növekedése is. A mostani tanévben a számításba vett 13 500-zal szemben több mint 16 000 fiatal jelentkezett iparitanulóképzésre.

Megállapította a végrehajtó bizottság, hogy az általános iskolához képest középfokú a pályairányítási munka kevésbé szervezett, s nem eléggé céltudatos. A középiskolák az egyetemi továbbtanulásra való előkészítést tartják elsődleges feladatuknak, s kevésbé foglalkoznak a fiatalok munkába állítás, elhelyezkedési problémáival.

A tapasztalatok figyelembevételével a fővárosi pályaválasztási intézet a jövőben fokozza, és még inkább a követelményekhez igazítja a pályairányító és tanácsadó tevékenységét. Kidolgozzák az ifjúsági munkaközvetítés, munkavállalási tanácsadás új rendszerét, s a Fővárosi Pedagógiai Intézzel közösen kidolgozzák a pályaválasztás iskolai előkészítésének pedagógiai, pszichológiai módszereit.

A tervezettnél gyorsabban nő külkereskedelmi forgalmunk a szocialista országokkal

A magyar külkereskedelem vezetői már valamennyi európai szocialista ország képviselőivel aláírták az árucseretörvény megkötését, melyek 1972-re megszabják a forgalom kereteit, főbb számait, áruitást. Összegezve megállapítható, hogy áruforgalmunk továbbra is dinamikusan, a hosszú lejáratú megállapodásokban megszabott ütemnél is gyorsabban fejlődik. A tárgyalások során ugyanis jóval több lehetőséget sikerült feltárni, mint amire egy-két évvel ezelőtt számíthattunk. A Külkereskedelmi Minisztérium számításai szerint az idén körülbelül 14 százalékkal több árut exportálunk a szocialista országokba a tavalyinál, importunk pedig hét százalékkal növekszik.

Legfőbb partnerünk továbbra is a Szovjetunió; a megállapodás értelmében az idén körülbelül 14 százalékkal lesz nagyobb az áruforgalmunk a tavalyinál, és eléri az egymilliárd 750 millió rubelt. Már tavaly öt százalékkal „túlteljesítettük” a hosszú lejáratú megállapodásban körvonalozott magyar-szovjet áruforgalmat, s lehetséges, hogy az idén az előretartás további 5-6 százalékkal emelkedik. Bulgáriával az 1971-75-ös évre a forgalom 65 százalékos növekedésében állapodtak meg, s a jelek szerint azonban 1972 végére ebből már 40 százalékot realizálunk. Az NDK-val ez évben első ízben haladjuk túl a félmilliárd rubeles áruforgalmi határt, s gyors ütemben nő külkereskedelmünk a többi országgal is.

A megállapodások erősen kapcsolódnak a magyar népgazdasági programokhoz, biztosítva a program végrehajtásához szükséges berendezések jelentős részét. A megállapodások nagy része a lakosságot is közvetlenül érinti. A bútorállítás gondjain sokat segít majd, hogy Csehszlovákiából, Lengyelországból és Romániából egyaránt vásárolunk az idén lakberendezéseket, s

Csehszlovákiából és Lengyelországból nagyobb mennyiségű sört is szállítanak. A megállapodások lehetővé teszik ezenkívül magnetofonok, varrógépek, sport- és turistacikkek, hétféle faházak és egyéb keresett cikkek exportját is.

Közép-magyarországi „MÉH” Vállalat

a Soroksártól 6 km-re fekvő alsónémedi autó- és motorbontó, valamint fémhordófelújító telepére

FELVESZ

autószerelő szakmunkásokat, lakatosokat, lángvágókat, segédmunkásokat,

kedvező (havi és teljesítmény-) bérezési feltételekkel.

Heti 44 órás munkaidő (másodhetenkénti szabad szombat). Üzemi étkezés.

Rendület szerinti utazási bérleti díj térítés.

Megfelelő létszámú igény esetén a vállalat munkásszállást biztosít.

JELENTKEZÉS:

Budapest XIII., Rajk László u. 32.

Munkaügyi osztály.

Fokosodik a balesetveszély a közutakon

A közúti forgalom biztonságának alakulásáról statisztikai elemzést készített öt év — 1966—1970 — adatai alapján a KSH. A legfontosabb tapasztalat: a közutakon előforduló balesetek száma sokszorososan felülmúlja a vasúti, a vízi és a légi közlekedési balesetek gyakoriságát. A magyarázat: a közúti forgalomban részt vevő gépjárművek aránya az elmúlt évtizedben mintegy háromszorosára növekedett, s ennek megfelelő mértékben emelkedett a személyi sérülést okozó közlekedési balesetek száma is. Figyelmeztető adat: az említett öt év alatt 99 145 közlekedési balesetnél történt személyi sérülés, és 105 742 esetben keletkezett anyagi kár. A balesetek időpontjától számított 30 napon belül 6416 személy halt meg, az összes sérültek száma 127 655. Tehát öt év alatt lényegében az ország lakosságának 1,3 százalékát érte halálos, súlyos vagy könnyű baleset a közutakon. A keletkezett közvetlen anyagi kár becslést érte: öt év alatt 523 millió forint. A balesetet szenvedett személyek teljes, illetve részleges kiesése a munkából, valamint a kórházi költségek, a kifizetett táppénz stb. öt év alatt 11—13 milliárd forint terhet hárított a népgazdaságra.

Budapestben 1966—1970 között a közlekedési balesetek száma 41,8 százalékkal nőtt, kisebb mértékben, mint vidéken, ahol az említett időszakban 65 százalék volt ez az arány. Emellett vidéken jóval több volt a súlyosabb baleset, mint Budapestben.

Tovább csökkent a mozis forgalma

Az elmúlt esztendőben tovább apadt a mozinézők száma: tavaly 74 744 916-an váltottak jegyet hazánk 3813 filmszínházának mintegy hárommillió előadására, s még nem végleges adatok szerint, mintegy ötmillióval csökkent a megelőző évhez képest a mozis látogatottsága.

Országosan a csökkenés aránya mintegy hatszázalékos, ennél nagyobb azonban a visszaesés Budapest és Szolnok megyében. Szolnok megyében a csökkenés mértéke kilencszázalékos, a fővárosban csaknem nyolc százalékot jelent az apadás.

Az elmúlt esztendő film-repertoárjában 171 egész estés betöltő alkotás szerepelt, s 183 rövidfilm bemutatása színesítette a mozis műsortát.

Számok, tettek

Nyilvánosságra hozták a Központi Statisztikai Hivatal jelentését a népgazdaság 1971 évi fejlődéséről. A dokumentum szerint, a népgazdaság helyzete tavaly több vonatkozásban javult. A gazdaságpolitikai céloknak megfelelően folytatódott a termelés szerkezetének átalakulása. Hatékonyabbá vált a munka, s fokozódott a nemzetközi munkamegosztásban való részvétel. A lakosság jövedelme és az áruellátás egész éven át alapsúlyban egyensúlyban volt. A korábbiakhoz képest javult az anyagellátás. Egyes központi, tanácsai és vállalati döntések azonban a népgazdaság kiegyensúlyozott fejlődése ellenében hatottak. Ez leginkább a beruházások és az import tervezettnél nagyobb növekedésében, a költségvetési egyensúly romlásában nyilvánult meg.

1971-ben a nemzeti jövedelem 18—20 milliárd forinttal, 7—8 százalékkal volt több az előző évinél. A gyors növekedést főleg a mezőgazdasági és az építőipari termelés fejlődése szolgálta, az ipari termelés az 1970-es 7 százalékos növekedés után, tavaly 5 százalékkal emelkedett. Ebben munkaszervezési, műszaki és egyéb okokon kívül része volt annak is, hogy az előző évtől kevésbé nőttek az ipar belkereskedelmi megrendelése.

Az építőipar termelése az élelnek keresletnek megfelelően a tervezettnél nagyobb arányban, 9—10 százalékkal emelkedett. Az építési igények hiánytalan kielégítését azonban így sem tette lehetővé.

A mezőgazdaság összes termelése az 1970-es alacsony

szintet jelentősen, mintegy 9 százalékkal, az eddigi legjobb, az 1969-est pedig mintegy 3 százalékkal haladta meg.

A népgazdaság aktív keresőinek száma 1971-ben csak kevésbé, nem egészen egy százalékkal emelkedett. A mérsékelt létszámnövekedés következtében fokozódott a termelékenység hatása a termelés emelkedésében.

A behozatal erőteljesen, 19 százalékkal emelkedett. Ez a növekedés nagyobb volt, mint amennyit az éves terv előirányzott. A kivitel nagyjából a tervezett arányban, 3 százalékkal fokozódott, s az import 84 százalékát fedezte.

A lakosság pénzbevétele mintegy 10 százalékkal volt nagyobb az előző évinél. A pénzbevételek növekedésében fontosak voltak a központi bérintézkedések, néhány ágazat megkülönböztetett bérfejlesztési lehetősége, valamint a nyugdíjak felemelése. A pénzbevételek reálértéke ennél kevésbé nőtt, mert a fogyasztói árszínvonal körülbelül két százalékkal emelkedett. A természetbeni társadalmi jutások a múlt évben is hozzájárultak a lakosság jövedelmi helyzetének javulásához. A lakosság egy főre eső reáljövedelme 1970-hez viszonyítva 5—6 százalékkal emelkedett. A közönség áruvásárlása mintegy 7 százalékkal nőtt.

Nőtt a társadalmi alapokból történő fogyasztás is. Ennek hatására javultak a művelődési és az oktatási lehetőségek, az egészségügyi és szociális ellátás körülményei.

| Terület | Terv | Teljesítés |
|---------------------------------------|----------------|-----------------|
| Nemzeti jövedelem | 107 % | 107—108 % |
| Beruházások (tolyó áron) | 90 milliárd Ft | 100 milliárd Ft |
| Foglalkoztatottak száma | 102 % | 101 % |
| Ipari termelés | 106 % | 105 % |
| Iparban foglalkoztatottak száma | 101,5 % | 99,7 % |
| Építőipari termelés | 107—108 % | 109—110 % |
| Építőiparban foglalkoztatottak száma | 103,3 % | 104,7 % |
| Mezőgazdasági termelés | 108 % | 109 % |
| Mezőgazdasági keresők száma | 98 % | 98 % |
| Kivitel (tolyó árak alapján) | 109 % | 108 % |
| Ebből: szocialista országokba | 111 % | 119 % |
| nem szocialista országokba | 105 % | 98 % |
| Behozatal (tolyó árak alapján) | 107 % | 119 % |
| nem szocialista országokból | 102 % | 116 % |
| Ebből: szocialista országokból | 110 % | 121 % |
| A lakosság 1 főre jutó reáljövedelme | 105—105,5 % | 108—106 % |
| Kisker. forgalom (tolyó árak alapján) | 109—110 % | 109 % |

Hosszú lejáratú gazdasági és kereskedelmi megállapodás Angliával

Londonban gazdasági tárgyalások folytak. A tárgyalásokon a felek megegyeztek új, korszerű kereskedelempolitikai elveken nyugvó és a két ország közötti kereskedelem fejlődéséhez tágabb lehetőségeket biztosító hosszú lejáratú gazdasági és kereskedelmi megállapodás szövegében. Az új megállapodás, amelyet a tárgyaló felek képviselői kézzel írtak alá, az 1968-ban kötött, jelenleg még érvényes, hosszú lejáratú kereskedelmi megegyezés helyébe lép.

Ezenkívül megegyeztek a két ország képviselői abban is, hogy a magyar-angol gazdasági, ipari és műszaki együtt-

működési kapcsolatokat külön megállapodásban rendezik. Ebben a két kormány kifejezi, hogy egyetért és támogatja magyar és angol vállalatok közötti termelési, kereskedelmi és egyéb gazdasági együttműködést célzó megállapodások létrehozását. A megállapodás tartalmazza azokat a szerződési és egyéb intézkedéseket, amelyeket a két kormány elhatározott az említett együttműködések előmozdítására.

A tárgyalások napirendjén szerepelt továbbá az 1972. évi árucseretörvény szabályozó áruitást megállapításra is, amelyeknek életbe léptetéséről a két ország képviselői egyidejűleg jegyzőkönyvet írtak alá.

Családi pótlék diákok után

Mint ismeretes, január 1-től módosították a családi pótlékról szóló rendelkezést. Egyebek között az eddigiek kivül újabb iskolatípusok diákjai után kaphatnak a szülők családi pótlékot — erről tájékoztatták a Pedagógusok Szakszervezetében az MTI munkatársát.

A jövőben az érettségi vizsga után szakmunkástanulóképzésben részesülő fiatalok után is folyósítanak családi pótlékot — természetesen az általános szabályok szerint — a 19. életév betöltéséig. Középfokú iskolák nappali tagozatán tanulók tekintik a szakmunkásképző iskolákban, valamint a középfokú oktatás keretében kívüli nappali tagozat formájában működő és

rendszeres elfoglaltsággal járó szakiskolákban — apólonóképzőkben, gyors- és gépiró iskolákban — tanuló diákokat. Az általános szabályoknak megfelelően utánuk is folyósítanak családi pótlékot. Azok a családok, amelyek eddig két, vagy több gyermek után kaptak családi pótlékot, a jövőben egy gyermek után is részesülnek családi pótlékban, ha a többi gyermek jogosultsága már megszűnik. Az ilyen esetekben az egy gyermek után járó családi pótlék összege havonként 150 forint. A szülők együttesen a jogosultság feltételeivel rendelkező anyának kell a családi pótlékot megállapítani, ha az apa arra nem jogosult.

HÍREK

Új erőmű épül Leninváros határában

Leninváros határában, közvetlenül a Tisza partján épül fel hazánk új, nagy, kétezer megawattos olajtűzelésű erőműve. Kialakításához nyolcvan hektárynyi területet, 1,7 millió köbméter föld felhasználásával több mint három méter magasra töltöttek fel. Az új erőmű első üzemének építésére 7,4 milliárd forintot fordítanak. Ebből az összegből 1978-ig négy — egyenként kétszázötvenöt megawattos gépegységet szerelnek fel. Ettől az időtől kezdve a jelenlegi erőműben termelt árammennyiséggel együtt több mint ezer megawatt villamosenergiát juttatnak az országos hálózatba. A turbinák üzemeléséhez az első ütemben négy cseh-szlovák gyártmányú óriás- kazán vásárolnak, amelyek egyaránt alkalmasak olaj-, földgáz- és vegyes tüzelésre. Egy-egy ilyen kazánnal óránként százhatvan atmoszféra nyomással hatszázhetven tonna gőzt állítanak majd elő, ötszáznyolcvan Celsius-fokos hőmérsékleten.

Téli madárvendégeink közül a télen sokan elmaradtak. Kevesebb fenyőrigó látogatott északra hazánkba, mint a szigorúbb teleken. A szontolliak közül is csupán novembertől érkezett — rövid időre — néhány, nagyobb csapatok azonban nem követték őket.

A KORSZERŰBB ÉS OLCSÓBB LAKÁSEPÍTÉS érdekében több fontos intézkedést hoztak Vas megyében. A városokban jövőben csak „a” kategóriájú, okleveles építésmérnök képesítésű magántervező tervezhet családi házat. Néhány héten belül, majd ezután évente tanácskozássra hívja meg az építészeket és magántervezőket a megyei tanács építési osztálya. Az OTP a jövőben csak az építési hatóság által rendelkezésre bocsátott építési előírások birtokában ad el telket. Minta családi házakat építenek, amelyeket kiállításszerűen megtekinthetnek a jövőben építkezők.

FEBRUÁRTÓL minden hónapban lesz lakásadás Dunaujvárosban a 26. Építőipari Vállalat 3. számú városi főépítésvezetőségének ütemterve szerint. A cél az, hogy a városfejlesztési tervnek megfelelően 1972-ben 692 összkomfortos lakás építését fejezzék be.

Petőfi-jubileum. Petőfi születése 150. évfordulójának megünneplésére készül Aszód. Az ünnepségek nyitányaként összejelenek a múzeum előtt Petőfi mellszobrát, Kovács Ferenc szobrászművész alkotását. A tanács renováltja a Kossuth Lajos utca 5. számú házat, ahol Petőfi lakott mint gimnazista 1835—38 között.

Kivégezték a miskolci kalapácsos gyilkost

Zsák Pál 37 éves miskolci tetőfedő nézeteltérés során elhatározta, hogy kiirtja családját. Egy szódás-szifonnal, illetve egy tetőfedő kalapáccsal agyonverte 8 éves Éva, és 12 éves Pál nevű gyermekét, valamint a gyermekét segítségére siető Lánosz Pál 62 éves nyugdíjast. Életveszélyesen megsebesítette 13 éves Irén nevű lányát és a feleségét. A miskolci megyei bíróság Zsák Pált halálra ítélte, az ítéletet a Legfelsőbb Bíróság helybenhagyta. Az elítélt kegyelmi kérelmét az Elnöki Tanács elutasította. Az ítéletet végrehajtották.

HÍRADÓ

SAJTÓSZEMLE
Kiadja:
az Igazságügyi Minisztérium Bv
Országos Parancsnoksága
Budapest V. Steindl
utca 8.
Szerkesztő:
Szerkesztő bizottság
Szikra Lajosné